

ФИЛАТЕЛИСТА

Орјан

Савеза филателиста Србије

БЕОГРАД

III
РЕПУБЛИЧКА
ФИЛАТЕЛИСТИЧКА
ИЗЛОЖБА
САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ
У БЕОГРАДУ
6 ЈУНА 1960

1-2

XI ГОДИНА 1960

„ФИЛАТЕЛИСТА“ ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ БЕОГРАД

Власник и издавач: САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Уредништво: Сремска ул. бр. 6/IV

Одговорни уредник: Драгољуб М. Раичевић, Београд, Ул. 14 децембра 69

Телефон 31-214

Све рукописе, наруџбине, рекламације слати на адресу: Инж. Александар Петровић, Београд, Војводе Драгомира ул. 25. — Тел. 40-277

Рукописи се не враћају.

С А Д Р Ж А Ј :

ПОЗИВ НА XII РЕДОВНУ ГОДИШЊУ СКУПШТИНУ САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ	1
III РЕПУБЛИЧКА ФИЛАТЕЛИСТИЧКА ИЗЛОЖБА У БЕОГРАДУ	1
— : СРПСКЕ ДОПИСНЕ КАРТЕ	2
— : ИЗДАЊА МАРАКА ФНРЈ У 1959 ГОДИНИ	4
Инж. Ал. Ј. Петровић: ТУРСКЕ ПОШТЕ У ЈУГОСЛОВЕНСКИМ ЗЕМЉАМА ПРЕ 1912 ГОДИНЕ	5
З. Јуреша: ПЕДЕСЕТ ГОДИНА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА	9
— : О СТОГОДИШЊИЦИ ПОШТАНСКЕ МАРКЕ У ПОЉСКОЈ	11
Д. Јанићијевић: НОВЧАНА ПИСМА И АМАНЕТИ У СРБИЈИ	11
Др. В. Симић: ЗНАЧАЈНА ТРИСТАГОДИШЊИЦА ЕНГЛЕСКОГ ПОШТАРСТВА	12
— : НАШЕ МАРКЕ	13
— : НАШЕ ЦЕЛИНЕ	13
— : ПРИГОДНИ ЖИГОВИ	14
— : ПРИГОДНЕ КОВЕРТЕ	14
— : КРОЗ ФИЛАТЕЛИСТИЧКИ СВЕТ	15
— : ИЗЛОЖБЕ	17
— : ФИЛАТЕЛИСТИЧКА ШТАМПА	19
— : ПОМЕН УМРЛИМ ФИЛАТЕЛИСТИМА	21
— : ВЕСТИ ИЗ САВЕЗА	22
— : НОВЕ МАРКЕ	23

„FILATELISTA“ ORGANE DE L'UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Propriétaire et éditeur: UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Rédigé par un comité de rédaction. — Rédaction Rue Sremska 6/IV

Rédacteur en chef Drag. M. Raičević. — Beograd, Rue 14 decembre. 69

Manuscripts, commandes, réclamations doivent être envoyés à l'adresse:

Ing. Alexandre Petrović. — Beograd, Voïvode Dragomira 25. — Tel. 40-277.

S O M M A I R E

INVATION A LA XII-e ASSEMBLEE PLENIERE DE L'UNION DE PHILATELISTES DE SERBIE (1); — EXPOSITION PHILATELIQUE A BEOGRAD (1); — CARTES POSTALES SERBES (2); — EMISSIONS DE TIMBRES-POSTE YOUGOSLAVES EN 1959 (4); — Ing. Al. J. Petrović: BUREAUX DEPOSTE TURCS SUR LE TERRITOIRE DE LA YOUGOSLAVIE AVANT 1912 (5); — Z. Jureša: CINQUANTE ANS DE L'AVIATION YOUGOSLAVE (9); — CENTENAIRE DU TEMBRE-POSTE EN POLOGNE (11); — D. Janićijević: LETTRES CHARGEES EN SERBIE (11); — Dr. V. Simić: IMPORTANT JUBILE DU TROISEME CENTENAIRE DE LA POSTE ANGLAISE (12); — NOS TIMBRES-POSTE (13); — NOS ENTIERS POSTAUX (13); — OBLITERATIONS SPECIALES (14); — ENVELOPPES PREMIER JOUR (14); — A TRAVERS LE MONDE PHILATELIQUE (15); — EXPOSITIONS (17); — PRESSE PHILATELIQUE (19); — AD MEMORIAM (21); — NOUVELLES DE L'UNION (22); — NOUVEAUX TIMBRES-POSTE (23).

PRETPLATA za celu godinu 720 dinara **ABONNEMENT** par an: \$ 3,5; — Frs. 1000; — L 1,5; — DM 15. PRETPLATA se šalje na račun Uredništva kod Komunalne banke grada Beograda 101-704-5-289

Cena dvobroja Din. **120**

П О З И В

НА XII РЕДОВНУ ГОДИШЊУ СКУПШТИНУ САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

На дан 3 априла 1959 године одржаће се XII редовна годишња скупштина Савеза филателиста Србије у Београду у пошти Београд 1, у сали на VII спрату у 9 часова пре подне, с овим дневним редом:

- 1) Избор радног претседништва, записничара и оверача записника.
- 2) Бирање прегледача пуномоћја делегата.
- 3) Извештаји:
 - а) Управног одбора,
 - б) Благајника,
 - в) Надзорног одбора,
 - г) Суда части.
- 4) Расправа о извештајима и давање разрешнице управи.
- 5) Предлози Управе Савеза, подружница, чланова и жалбе.
- 6) Бирање нове управе.
- 7) Бирање делегата за скупштину Савеза филателиста Југославије.

Према правилима Савеза филателиста Србије „Скупштину сачињавају делегати, које бирају подружнице-повереништва из редова чланства и то на сваких започетих 20 редовних чланова по једног делегата”.

Делегати морају донети уредна пуномоћја од својих подружница-повереништва.

Предлози и жалбе морају стићи Управном одбору најдаље до 15 марта (на адресу Савеза — Пошт. фах 702), да би се могли изнети пред Скупштину.

Сва ближа обавештења моћи ће делегати добити лично у канцеларији Савеза — Сремска улица број 6, на IV спрату (има и лифт). Телефон Савеза 25-382.

Пленарна седница Управе Савеза филателиста Србије одржаће се 2 априла у 17 часова по подне у канцеларији Савеза.

У п р а в а

ТРЕЋА РЕПУБЛИЧКА ФИЛАТЕЛИСТИЧКА ИЗЛОЖБА У БЕОГРАДУ

У вези прославе десетогодишњице постојања Савеза филателиста Србије и десетогодишњице нашег часописа „Филателисте” биће приређена ТРЕЋА РЕПУБЛИЧКА ФИЛАТЕЛИСТИЧКА ИЗЛОЖБА САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ У БЕОГРАДУ. С обзиром да се 6 јуна ове године навршава 120 година од отварања прве српске поште за јавни саобраћај у Београду, решено је да се ти важни датуми у историји нашег филателистичког живота у Србији и историји нашег

поштанског саобраћаја повежу једном видном манифестацијом — изложбом на којој ће бити приказани развитак филателије у НР Србији, десетогодишњи рад Савеза филателиста Србије и часописа „Филателисте“, као и развитак пошта у Србији. Изложбу ће приредити Савез филателиста Србије уз сарадњу и помоћ Генералне дирекције ПТТ и Дирекције ПТТ предузећа у Београду.

На изложби треба да учествују филателисти из целе НР Србије. Све подружнице и повереништва СФС треба да развијају најенергичнију пропаганду међу члановима да се са својим излошцима појаве на свој изложби.

Да бисмо достојно одговорили овом задатку и осветлили наде, које се у нас полажу како од стране Поштанске управе, тако и од стране нашег чланства, а нарочито наше омладине, морамо сви да уложимо све своје силе, вољу и знање да овом изложбом покажемо да филателија у НР Србији живи и цвета.

До отварања изложбе има доста времена за преглед и припремање изложака, те сви, и редовни чланови и омладинци, треба одмах да приону на посао да то време искористе за уређење својих изложака. Не треба пропуштати дане и не треба допустити да се на изложбу изиђе са на брзу руку израђеним излошцима.

Сва ближа обавештења чланови ће добијати од Савеза филателиста Србије — Изложбеног одбора и од Секретаријата СФС. — Адреса: Сремска ул. бр. 6/IV; поштански фах 702; телефон бр. 25-382.

На посао сви — и стари и млади, — јер ова изложба треба да буде огледало наших филателистичких могућности!

Српске дописне карте

Издања 1890 године

После абдикације краља Милана (22 фебруара 1889 г. по ст. кал.) и ступања на престо његовог сина Александра издате су истовремено са новим поштанским маркама и поштанске карте са ликом младога краља. У „Српским новинама“ бр. 266 од 1 децембра 1889 изишло је о томе ово службено саопштење:

„На основу § 6 Закона о поштанским маркама министар народне привреде под 12 мартом текуће године П. Е. Бр. 1709 решио је да се цела садашња емисија поштанских марка и карата, која се данас налази у течају, замени новом, са сликом Њ. В. краља Александра I.

Стога се овим обзнањује да ће од последње ове обзнане у „Српским новинама“ па за три месеца престати важити садашње, а пустиће се у течај нове поштанске марке и саобраћајне карте са ликом Њ. В. краља Александра I.

Нове дописне карте пуштене су у течај тек 3/16 маја 1890 године (према циркулару Управе пошта и телеграфа Бр. 661 од 3/16 марта 1890, објављеном у „Поштанско-телеграфском веснику“).

Ознака вредности ових поштанских карата је са сликом краља Александра, истом као на франко маркама од 5, односно 10 пара из

истовременог издања. Грб је исти као код 4 издања простих карата за међународну поштанску карту: висина му је $19\frac{1}{2}$, ширина $16\frac{1}{2}$ мм; штит грба мањи $6\frac{1}{8}$ мм и са доње стране полукружан; бели двоглави орао и крст у штитићу на орловим грудима јасно се истичу; круне, како она над штитом, тако и она на плашту, мање су.

Дописне карте за унутрашњи саобраћај

имају исти оквир са шарама облика Т као оне последњег (осмог) издања поштанске карте за унутрашњи саобраћај претходног изда-

ња. Натписи су од мањих слова висине 4 мм; дужина целог натписа је 61 мм. И код ове њега су две линије за адресу са словом „Г” у њега су две линије за адресу са словом „Г” у почетку прве линије. Напомена у дну у антиква словима: „НА ОВУ СТРАНУ СТАВЉА СЕ САМО АДРЕСА”, без завршне тачке. Оквир и сав остали текст и ознаке су истовремено отштампане у књиготиску у плаво-зеленој боји. Величина оквира 128¹/₂/79 милиметара.

Код простих карата од 5 пара постоје два типа:

I. — Горња и доња страна оквира су исправно, а обе бочне стране су обрнуто уметнуте. Меандер горње стране почиње са Т. Растојање између грба и натписа износи 8¹/₂ мм.

II. — Доња и десна страна оквира су исправно, а горња и лева обрнуто су уметнуте. Меандер горње стране почиње са ⊥. Растојање између грба и натписа износи само 6¹/₂ мм.

Дописне карте с плаћеним одговором од 5+5 пара исте су као просте карте, само још са додатком „Одговор плаћен”, односно само „Одговор” испод грба.

Од ових двојних дописних карата постоје три типа:

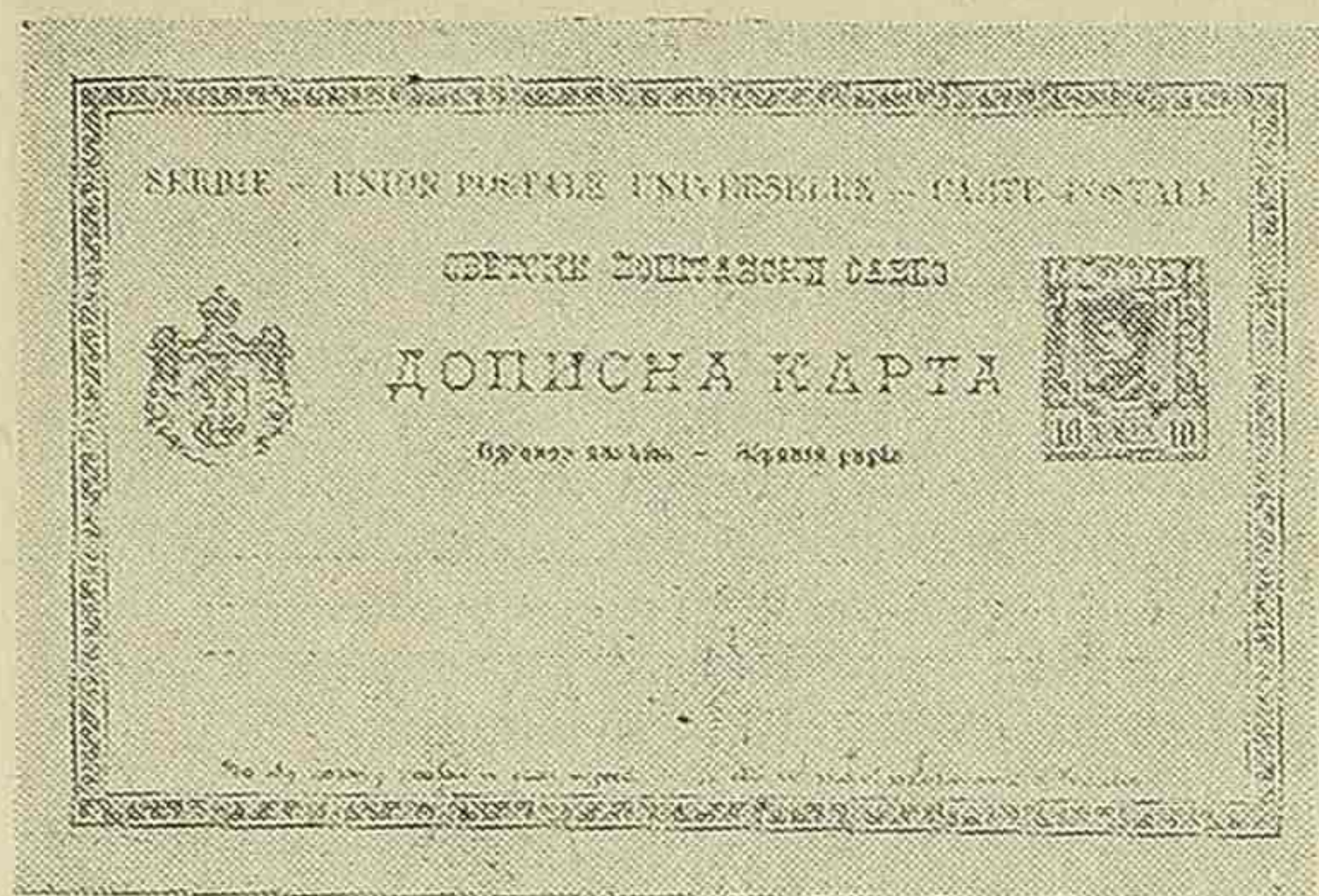
I. — На обема картама исти оквири и растојања између грба и натписа као на простим поштанским картама за унутрашњи саобраћај типа I.

II. — На упутној карти оквир и растојање између грба и натписа као код типа I, на карти за одговор као код типа II просте карте за унутрашњи саобраћај. — Од карте типа II има једна подврста, код које на карти за одговор недостаје лева доња угаона шара. Она се налази и са безбојно отиснутом (са слепим отиском) картом за одговор (случајност!).

III. — Са оквирима на обема картама исправно уметнутим; натпис, вредносна ознака, грб и напомена виши су него код оба прва типа; растојање између натписа и горње стране оквира износи само 7, уместо 9 мм.

Дописне карте за међународни саобраћај од 10 пара имају оквир са украсним шарама

састављеним од делова. Спољна оквирна линија је дебља од унутарње. Вел. оквира

129/80¹/₂мм. Грб је сличан са оним на поштанским картама за унутрашњи саобраћај и стоји с леве стране натписа — у висини вредносне ознаке. Натпис је исти као код претходног издања поштанских карата за међународни саобраћај, (с вредносном ознаком са сликом краља Милана), у три реда у правим линијама, али са измењеним — крупнијим словима. Први горњи ред „SERBIE — UNION POSTALE UNIVERSELLE — CARTE POSTALE” дуг је 114 мм, други „СВЕТСКИ ПОШТАНСКИ САВЕЗ”, 53 мм, трећи „ДОПИСНА КАРТА” 66 мм. На овим картама су испод текста три дуге и једна краћа адресна линија. Напомена у дну карте — над доњом страном оквира „На ову страну ставља се само адреса. — *Ce coté est réservé exclusivement à l'adresse*” у округлим (ронд) словима. — Штампа је црвена, боја картона жућкаста (sämisch). Оквир је штампан у каменотиску, а све остало у књиготиску.

Код ове карте јављају се ови типови:

I. — Трећи ред натписа почиње под словом „О” у речи „UNION”; његово растојање од вредносне ознаке је 3 мм. Текст у напомени је исправан; растојање између њега и последње кратке адресне линије је 6¹/₂ мм.

II. — Трећи ред натписа почиње испод слова „I” у речи „UNION”; његово растојање од вредносне ознаке је 4 мм. У напомени је српски текст исправан, а у француском је изнад „а” једна врло мала, једва видљива тачка наместо акцента. Растојање између напомене и треће кратке адресне линије је 7¹/₂ мм.

III. — Трећи ред натписа је као код типа II. У напомени српски текст је исправан, само је „о” у речи „само” нешто ниже; у француском тексту је „а” без икаквог акцента. Растојање између напомене и последње адресне линије је 6¹/₂ мм — као код типа I.

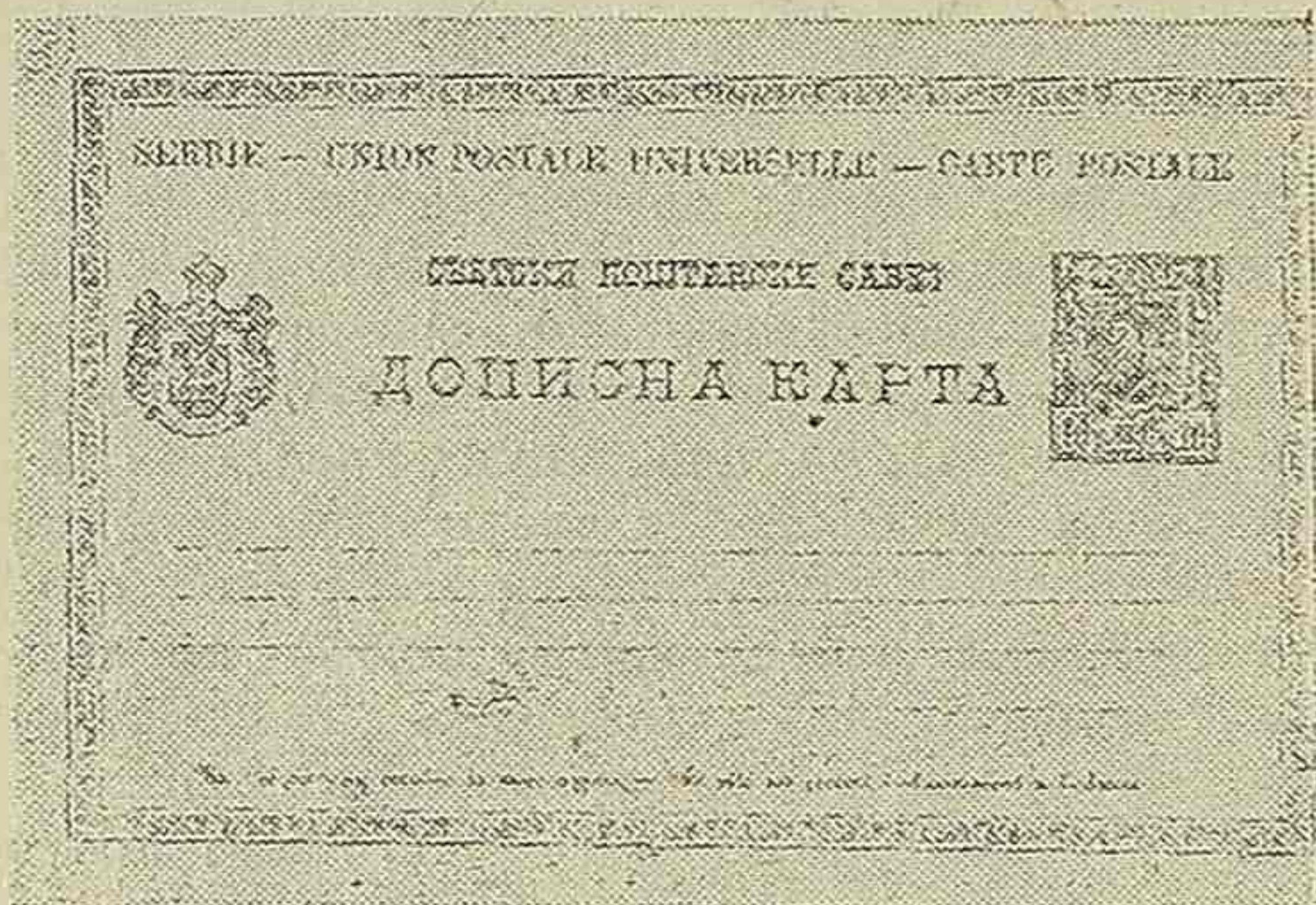
IV. — Положај трећег реда натписа и растојање између напомене и последње адресне линије је као код типа III. У напомени у српском тексту реч „ову” је без задњег слова „у”, а у француском тексту је „а” без акцента.

V. — Положај трећег реда натписа и растојање између напомене и последње адресне

линије су као код типа II.У напмени код српског текста су друга и трећа реч састављене „ову страну“, и у њој је прво „у“ оштећено; у француском тексту је изнад „а“ само једна тачкица.

VI. — У последњој речи првог реда натписа налази се изломљено „О“. Трећи ред натписа почиње испод слова „N“ у речи „UNION“, а његово одстојање од вредносне ознаке је 5 мм. Растојање између напмене и последње адресне линије је 7½ мм. У напмени у српском тексту место „се“ отштампано је „оe“, а француски текст је исправан.

Код свих типова налази се померен текст, да делимично задире и у оквир.

Дописне карте за међународни саобраћај

са плаћеним одговором одговарају простим поштанским картама за међународни саобраћај, само имају додат четврти ред „Одговор плаћен. — Réponse payée“ на упутној карти, односно „Одговор. — Réponse.“ на карти за одговор.

Код ове карте постоје ови типови:

I. — Вредносна ознака на обема картама је 5½ мм испод првог реда натписа, а други ред натписа иде до висине горње вивице вредносне ознаке, а његово задње слово „З“ сто-

ји испод слова „С“ у речи „CARTE“ првог реда натписа. На упутној карти у напмени у француском тексту је „а“ без акцента; на карти за одговор у напмени у српском тексту је погрешка „оамо“ место „само“.

II. — На упутној карти у напмени у француском тексту је „а“ без акцента; на карти за одговор цео текст напмене је исправан. Вредносна ознака на обема картама нижа је него код типа I; растојање између њене горње ивице и првог реда натписа је 8 мм. Други ред натписа стоји нешто више него вредносна ознака и за ½ мм је помакнут улево, те је завршно слово „З“ само једним делом под словом „С“ речи „CARTE“ првог реда натписа.

III. — Вредносне ознаке на обема картама су — као код типа I — удаљене од првог реда натписа 5½ мм. Текст упутне карте је исправан. На карти за одговор у другом реду натписа је прва реч отштампана „СВЕТСКИ“ место „СВЕТСКИ“ — са трећим словом облика малог „е“. У напмени у српском тексту налази се погрешка „оe“ наместо „се“. У првом реду натписа „О“ у последњој речи је преломљено, као код VI типа просте карте за међународни саобраћај.

IV. — На упутној страни у првом реду натписа у речи „UNIVERSELLE“ друго „L“ је мање, а слово „О“ у речи „POSTALE“ је сломљено; у другом реду натписа у другој речи на слову „Т“ леви опружени део од горњег хоризонталног дела је одломљен; у четвртном реду иза српског текста нема завршне тачке, а у француском тексту у првој речи „R“ је сломљено, а у другој је „а“ оштећено, а прво „е“ је без акцента; у напмени у српском тексту стој „оe“ место „се“. На карти за одговор нема завршне тачке на крају српског текста четвртог реда натписа; у напмени у српском тексту налази се слово „о“ у речи „само“ нешто ниже, а у француском тексту је „а“ без акцента.

(Наставиће се)

Издања марака ФНРЈ у 1959 години

У 1959 години пуштене су у течај 42 нове марке: 9 марака за редовне потребе, 29 пригодних марака и 4 доплатне марке.

Прво издање у прошлој години пуштено је у течај 16 фебруара. То је серија марака са туристичким мотивима, — издата у циљу пропаганде туризма. Нацрте за ове марке израдио је Ђорђе Горбунов, акад. сликар из Београда. Марке су израђене у вишебојном офсету у Заводу за израду новчаница у Београду. Серија је састављена из 9 вредности: 10 д. са мотивом из Дубровника; 10 д. Блед; 15 д. Постојна; 15 д. Охрид; 20 д. Плитвице; 20 д. Опатија; 30 д. Сплит; 30 д. Св. Стефан; 70 д. Београд — сајмиште. — Тираж ових марака: прве две по

2.000.000, следеће четири по 1.000.000, а она од 70 д. 200.000 примерака.

Од 1 априла уведена је у поштанском саобраћају измењена тарифа, која је изазвала промене код редовних франко марака из серије „Индустрије и градови“. Уведене су неке нове вредности, а неке старе вредности издате су у промењеној боји. Издато је 7 вредности за редовну пошту: 8 д. с мотивом дрвне индустрије; 10 д. само у промењеној боји; 15 д. с мотивом надвожњака на путу Љубљана — Загреб; 20 д. с мотивом Јабланице; 40 д. с промењеном бојом; 55 д. Скопље; 80 д. Сарајево; — сем тога издате су и 2 марке за аутомате: 15 и 20 д. — Датуми пуштања у течај: 1. IV од 20 д. редовна

и за аутомате; 30. V од 8, 15 и 55 д.; 8. VI од 80 д.; 11. VI од 40 д.; 12. VI од 15 д. за аутомате; 1. VII од 10 д.

20 априла издата је једна марка од 20 д. у част прославе 40 годишњице КП Југославије, по цртежу Ђорђа Андрејевића-Куна. Марка је штампана у књиготиску у Заводу за израду новчаница у Београду. Тираж 3.000.000.

После 15 дана, 3 маја, имали смо нове марке. То су биле доплатне марке Црв. крста — франко и порто — обе по 2 д. Цртеж, истоветан за обе марке, израдили су Бојана Спремо и Андрија Миленковић. Марке новчаница у Београду. Тираж: франко марку израђене у офсету у Заводу за израду ке 3.500.000, порто марке 1.000.000.

24 маја, поводом Прве југословенске омладинске филателистичке изложбе у Дубровнику — Јуфиз IV, издала је Ген. дирекција ПТТ једну спомен марку од 20 д., по цртежу Танасија Крњајића, са сликом Дубровника. Марка је израђена у линиској дубокој штампи у Заводу за израду новчаница у Београду. Тираж 200.000.

25 маја пуштена је у течај серија марака — Флора III. То је, свакако, у 1959 години најпривлачнија серија. Састављена је из 9 вредности, на којима је приказано лековито и индустријско биље из Југославије: 10 д. са сликом лавандуле, 15 д. са сликом крушине, 20 д. белог буна, 25 д. једића, 30 д. боровнице, 35 д. клеке, 50 д. јагорчевине, 70 д. нара и 100 д. татуле. Марке су израђене према цртежима Матије Зламалика из Београда код Курвоазијеа у Швајцарској. Тираж: прве две по 2.600.000, од 20 д. 2.500.000, од 25 и 30 д. по 500.000, од 35 д. 450.000, од 50 и 70 д. по 150.000; од 100 д. 120.000.

Поводом слета Савеза за телесно васпитање „Партизана“ издата је серија од 8 марака са приказима из разних спортских дисциплина. Идејне цртеже израдили су Бојана Спремо и Андрија Миленковић, акад. сликари из Београда, а марке су израђене у офсету у Заводу за израду новчаница у

Београду. Серија се састоји из 8 вредности: 10 д. (вежбе с ужетом), 15 д. (скок у вис и трчање), 20 д. (вежбе на справама), 35 д. вежбе омладинки с обручима), 40 д. (вежбе морнара), 55 д. (рукомет и кошарка), 80 д. (пливање) и 100 д. (значка савезног слета). — Тираж: прве три по 1.800.000, друге три по 400.000, 80 д. 150.000 и 100 д. 110.000.

Ове године прослављена је у Загребу 50 годишњица загребачког велесајма. Тим поводом издала је Ген. дирекција ПТТ једну марку од 20 д., за коју је цртеж израдио Фердо Бис, акад. сликар из Загреба. Марка је израђена у офсету у Заводу за израду новчаница у Београду. Тираж 300.000.

Најзад, последња серија марака издатих у 1959 години је серија доплатних марака за „Дечју недељу“ — једна франко и једна порто — обе по 2 д. Пуштене у течај 1 октобра. Цртеже је израдио Богдан Кршић, акад. сликар из Београда. На цртежима су симболично приказани љубав деце према раду и природи, односно мотиви задругара са села. Марке су израђене у офсету у Заводу за израду новчаница у Београду. Тираж: франко марке 4.000.000, порто марке 1.000.000.

У 1959 години издате 42 марке имају номиналну вредност 1241 д., што према прошлој години (са 36 марака у вредности 1892 дин.) претставља: по броју марака пораст, а по укупној номиналној вредности знатно снижење.

Што се тиче уметничке вредности издатих марака, по нашем мишљењу најуспелија је серија лековитог и индустријског биља, а најмање успела туристичка серија. У изради цртежа преовлађује нови стил, који, нарочито за грађевинске објекте, градове, природне пејзаже, не задовољава. Техничка израда марака скоро је потпуно задовољавајућа.

Према потребама и захтевима филателиста, код нас и на страни, требало би повећати број потпуних серија код пригодних издања.

Турске поште у југословенским земљама пре 1912 године

Интересантна је ствар да раније о турским поштама на тлу преткумановске Србије, Црне Горе и Македоније скоро нико није ништа писао. Једино су о турским поштама у Босни и Херцеговини писали нешто Adolf Passer у делу „Die Postwertzeichen von Bosnien und der Herzegovina“ и Н. Рукавина у делу „Historiat razvoja pošte u Bosni i Hercegovini“. Међутим, с обзиром на време првог издања поштанских марака Турске и на време ослобођења појединих делова Југославије испод турске владавине, имале су се већ до-

ста сигурне индиције о могућностима постојања турских пошта у важнијим местима у нашим крајевима, који су до ослобођења били у саставу турског царства.

Позитивна је чињеница сада да је турских пошта било у местима у данашњој НР Србији, Босни и Херцеговини, Црној Гори и Македонији. Ја сам већ одавно апеловао на неке чланове Филателистичког савеза Македоније да прикупљају податке о турским поштама и поштанским жиговима у Македонији и на Космету, — али није било никаквог

успеха. — Ја сам био уверен да су морале постојати турске поште и у крајевима некадашње кнежевине Србије, ослобођеним од Турака 1887 године (у Нишу, Пироту, Врању, — с обзиром на важност тих места у то доба), па сам скренуо на то пажњу нашим филателистима у „Филателисти“ бр. 4—5 за 1955 годину, али и ту није било никаква успеха.

Код наших филателиста није се довољно озбиљно схватила важност те ствари, а међутим, тога је материјала све мање; нестаје и оно мало што га је било, а било га је мало, јер је у то време кореспонденција у Турској била врло слаба. Временом се губи и оно мало доказног материјала за историју турских пошта у нашим крајевима.

Са прикупљањем материјала ишло је врло тешко и sporo! Стајали су ми на расположењу врло мршави подаци из разних историских списа, и то само о постојању пошта и о начину вршења поштанског саобраћаја, скоро без помена у којим су местима и у које време постојале те турске поште. Једино су се могли наћи подаци у ранијим годиштима (пре 1913 године) издања Светског поштанског савеза „*Dictionaire des bureaux de poste*“ (познатим код наших поштанских службеника под именом „номенклатуре“), у којима су навођена имена свих пошта у свету, па и турских. Тако сам из њих могао доћи и до првих сигурних података где су постојале турске поште. Али и ту је било великих незгода! И тих „номенклатура“ је нестало; ни поште ни библиотеке их нису сачувале. Само сам дошао до „номенклатура“ за 1895 и 1909 годину; до других нисам могао доћи, а нарочито нису се могле наћи оне за 1912 и 1913 годину, које би биле од велике важности, јер је у њима највећи број турских пошта (у Јужној Србији и Македонији) био наведен — као завршних година њиховог постојања, а у исто време у њима су биле објављене и у то време затворене поште. Па и у њима није се могло лако снаћи, јер су имена места била турска, читана и исписивана латиницом на разне начине; а пошто их је било и под дирекцијама, које су данас ван граница Југославије (солунском, скадарском), и то је отежавало утврђивање данашњих имена места. Ни до какве тачније карте из времена турске владавине није се такође могло доћи.

Захваљујући Управи поштанског музеја у Београду послужио сам се једним списком Дирекције ПТТ у Истамбулу. У томе списку нашао сам податке о отварању и затварању неких пошта у нашим крајевима; али списак није потпун, а у њему има и нетачности.

Према тим званичним подацима, добивеним из турске управе пошта, прво седиште Главне дирекције турских пошта за наше крајеве било је успостављено у Босни 1864 године и тамо је било до 1876 године, а затим, до 1903 године њено седиште је било у Приштини; после 1903 године, до 13. X. 1912 било је у Скопљу.

У Скопљу је била 1864 године успостављена и Дирекција пошта и телеграфа за Косовски вилајет и функционисала до 1903 године, а те године била је подељена на Дирекцију пошта и Дирекцију телеграфа, које су биле затворене, кад и Главна дирекција — 13. X. 1912.

Неке од пошта у југоисточним деловима Македоније биле су под Дирекцијом пошта у Солуну (као на пример, Велес од маја 1902 до 1909 године), а друге, у југозападном делу, под Дирекцијом пошта у Битољу, а један мали део пошта данашњег Космета под Дирекцијом пошта у Скадру.

Интересантно је да у томе званичном списку нема поште у Скопљу! — Немамо ближих података о уређењу пошта у Турској у то време, те не можемо са сигурношћу утврдити разлог овом изостављању, а из напред поменутих „номенклатура“ и помоћу оригиналних писама из Скопља утврдили смо да су у Скопљу постојале две поште. Тешко би било веровати да је у таквом једном званичном списку могла бити изостављена пошта у седишту Главне дирекције пошта. Али, ипак! Примећено је да у том списку нису наведене и поште у неким другим местима, за које се зна (по „номенклатури“) да су постојале.

Најзад сам дошао до многог и доброг доказног материјала на Јуфизу III (филателистичкој изложби у Загребу 1956 године). На овој изложби изложио је Орхан Брант из Истамбула красан материјал; између осталог, и писма са жиговима турских пошта са наше територије; и он је тим својим излошком, заслужено, постигао највећи успех на овој изложби и добио велику међународну награду — дар председника Тита. Један део тога материјала приказан је у турском часопису „*Filatelist—Pul Mecmuasi*“ од 23 маја 1956 год. Ту су дати и неки подаци, којима ћемо се у току даљег излагања послужити.

После извршеног освајања на Балкану, а нарочито после освојења Цариграда (1453) указала се потреба за редовнијим преносом кореспонденције између престонице Турске и главних вилајетских (покрајинских) градова. У прво време су преносене само службене наредбе и извештаји, али се временом све више јављала потреба и за преносом приватне, нарочито трговачке кореспонденције, не само између градова у царству, већ и за иностранство.

Прву службу преноса поште вршили су сахије. То су били преносиоци, обично турске народности, који су прелазили пешке и врло дуге путеве. Они су имали и нарочито одело и ознаке; као нарочиту ознаку привезивали су испод левог колена велики прапорац и носили дугачке, јаке штапове. Снабдевени тим знацима, они су се свуда слободно кретали; били су поштовани од сваког, и власти су им биле увек на руци у вршењу тешке и деликатне дужности, па су чак и горски хајдуци према њима били увек

пажљиви. — У прво време сахијама је повераван пренос државне кореспонденције, а тек доцније почели су преносити и приватне пошиљке.

Иако се тада била вршила врло слаба кореспонденција, ипак се често јављала потреба за њеним бржим преносом, те Мустафа Селим III (1789—1807) уведе нарочите гласнике на коњима — татаре — за везу са главним градовима у царству. Татари су путовали на коњима, које су мењали у прво време узимајући одморне коње од приватних, а затим у мензуланама — станицама за снабдевање свим потребама за пут, за замену уморних коња и послуге, пратилаца — које су подизане дуж путева на одређеним растојањима, у близини насељених места. И татари су путовали према указаној потреби. Тек од 1826 године било је заведено и тачније — редовније време одласка и доласка татара у поједина места. — свакако на потстрек и по угледу на поште других држава, које су биле успостављане у Турској, на првом месту за везу дотичних држава са престоницом турске царевине.

После обнародовања декрета о уставним реформама 1839 године, султан Абдул Меџид реши се да уведе у Турској и поште по угледу на друге европске земље; ради тога установи 1840 године министарство пошта.

Поштанска служба поче да функционише као покушај, и то само за службену кореспонденцију, између Истамбула и Једрена, а тек доцније између престонице и других провинцијских градова. Тек при крају 1840 године поштанска служба би отворена и за публику. Први транспорт поште за европске покрајине би извршен 28 октобра 1840 године (по О. Бранту).

У разним градовима у провинцијама беху отворане поште према указаној потреби. Убрзо су биле отворане поште и у нашим крајевима: у Нишу 1841, у Битољу 1843, у Скопљу 1849 итд.

Стање тих провинцијских пошта било је врло примитивно. О стању у тим поштама писали су А. Пасер и Н. Рукавина у напред поменутих делима. Они су писали о турским поштама у Босни и Херцеговини, али то важи несумњиво и за поште у осталим покрајинама.

Пасер каже да је поште у Босни и Херцеговини установио Омер-паша; међу првима једну на Бистрику у Сарајеву. „Овај једини поштански уред „Османлиске поште“ имао је две собе у једној приватној кући, — једну собу за „уред“, а другу за стан јединог поштанског службеника.“

По Рукавини уређај је био врло примитиван, један сто и једна столица и једна велика кошара, у коју су се бацала писма. Ковчежића није било нигде у целој земљи све до окупације.

Адресе су, наравно, биле писане на разним језицима, а турски поштар је морао знати само турски, па је интересант морао доћи у пошту и сам тражити писмо по ко-

шари, пошто разносача писама није било. — Није било лако пронаћи писмо међу писмима која су често била претурана, а пренашана у простим кошарама, па на путу често и покисла, па и замрљана. Сам поштар не би се старао да их среди, већ је само упућивао свакога, који пита за писмо, да га сам тражи у кошари.

Пренос поште из места у место вршили су у почетку поштоноше пешаци, — јер већином није било никаквих проходних путева; доцније, с увећањем поштанског саобраћаја и увођењем преноса поштанских пакета, прешло се на преношење поште на коњима (татари), а тек кад су били изграђени какви такви путеви, уведена су и кола за пренос поште (у Босни, на пример, 1868 године, за владе Осман Топал паше, кад је био довршен пут од Сарајева до Брода).

Главни правци транспорта поште били су од Истамбула и за Истамбул. Кроз наше земље ти су путеви ишли:

Први, преко Софије, Пирота, Ниша за Алексинац (за кнежевину Србију), па преко Београда за Аустрију.

Други, преко Ћустендила, Скопља, Косова, за Сарајево, а од Сарајева гранао се пут за Мостар, Брод и Ливно.

Трећи главни правац ишао је од Истамбула преко Солуна и Битоља за Скадар; прелазно је, дакле, једним делом преко наше територије у Македонији, кроз Битољ, Ресан и Охрид, а затим прелазно у Албанију и завршавао се у Скадру.

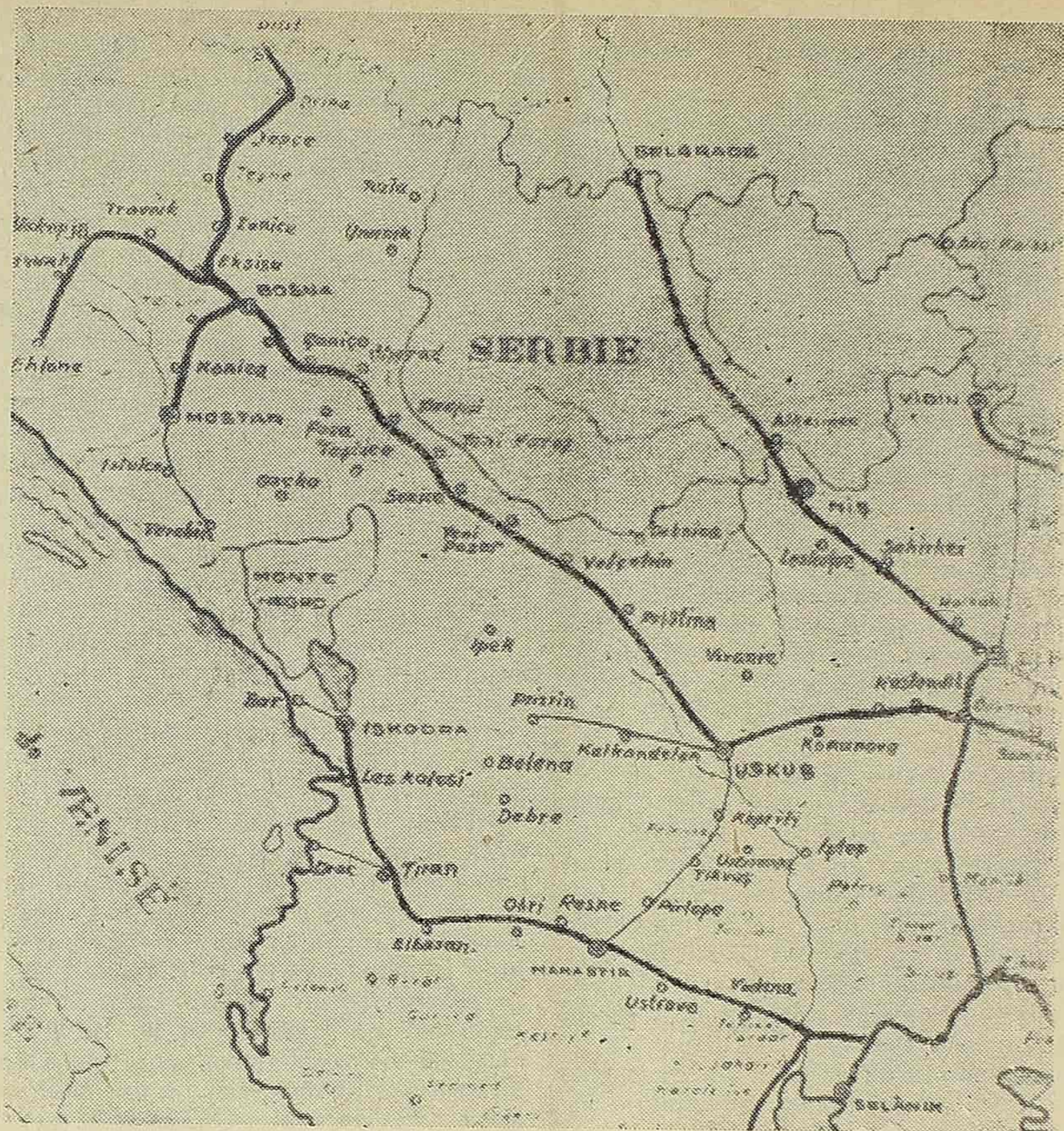
Другостепени правци кретања поште водили су: из Скопља преко Велеса и Прилепа за Битољ; други, опет из Скопља за Тетово и Призрен. Бар је био везан са Скадром. Од Мостара настављен је пут за Столац и Требиње, и најзад, из Ускопља за Бањалуку.

То се све види на једној карти из 1863-5 године, коју је објавио О. Брант.

И на карти и у списку уз карту имена места су турска, која су на оригиналу била исписана арапским писмом, па су са ње била преписана латиницом. При томе, изгледа, било је и погрешно прочитаних имена, — као што ћемо показати даље.

Провера имена неких места (из номенклатура) и тачно одређивање којим местима та имена данас одговарају, био је врло тежак посао; обраћао сам се ради тога појединим филателистима из тих крајева: обратио сам се Ђорђу Оџаклијевићу из Битоља за непозната ми имена места у Македонији и Ибри Харашлићу из Сарајева за имена места у Босни и Херцеговини. Они су ми прикупили драгоцене податке. Међутим, за Косовски вилајет остало је доста имена пошта, која нисам могао идентификовати, — утврдити којим данашњим именима места одговарају, мада сам се обраћао неколицини филателиста из тих крајева.

Турска је пустила у течај своје прве марке 13 јануара 1863 г. На турским поштама у нашим крајевима употребљаване су марке, које су биле у важности од дана

отварања дотичних пошта до ослобођења тих крајева испод турске владавине: до 1878 године на територији предкумановске Србије (у нишком, пиротском, топличком и врањском округу); у Босни и Херцеговини до уласка аустроугарских окупационих трупа 1878 године; у Јужној Србији (Македонији и Космету) до 1912 године, до уласка ослободилачке српске одн. црногорске војске; у Црној Гори на првом ослобођеном делу до 1878 године, а на другом до 1912 године.

За југословенске филателистичке збирке долазе у обзир оне марке (или боље она писма с маркама), које су биле употребљене у поштама, које су данас у оквиру ФНРЈ, — оне које су жигосане жиговима тих пошта.

На жалост, немамо података о времену отварања појединих пошта, те прикупљање и тих података остављамо вреднијим заинтересованим филателистима.

(Наставиће се)

НОВО ПОВЕРЕНИШТВО У СТАРОЈ ПАЗОВИ

У Старој Пазови образовано је ново повереништво, чији ће руководилац бити Адолф Славковић, преко кога ће ићи сва кореспонденција за ново повереништво.

НОВО ПОВЕРЕНИШТВО У ЛЕШКУ

3 октобра 1959 основано је повереништво СФС у Лешку код Рашке. Ово повереништво ће носити име „Копаоник“. За повереника је изабран Инж. Павле Новиков, за секретара Милан Томић и за благајника Божидар Базовић.

Педесет година југословенског ваздухопловства

Непуних шест година после епохалног лета браће Рајт на авиону са погоном на мотор са унутрашњим сагоревањем, 25 новембра 1909 године полетео је у Горици на авиону сопствене конструкције Словенац Едвард Русјан. Годину дана касније, 1910 године, плејада пионира нашег ваздухопловства следи Русјана. Иван Сарић из Суботице саградио је авион крајем 1910 године. Јуна 1910 године извршио је Сарић прве летење, а у октобру приказао је у Суботици успео јавни лет у присуству 7000 гледалаца. Загребачки инжењер Славољуб Пенкала патентирао је 1909 године оригиналан систем стабилизатора, који је испитивао на авиону у току 1910 године. Др Алексић саградио је авион у Панчеву. Бане Нушић летео је једрилицом у Београду, а Словенац Блоудек у Прагу. Стеван Бешевић и Јулијан Нардин експериментисали су са моделима хеликоптера и авиона.

манифестацију југословенског братства и јединства.

25 новембра 1909 године био је дан рођења југословенског ваздухопловства. Захваљујући Русјану, а затим и другим пионирима југословенског ваздухопловства, који су брзо с огромним ентузијазмом прихватили ваздухопловство, нову тековину људског духа и посветили му све што су могли, — ми се данас убрајамо међу земље са најдужом ваздухопловном традицијом.

Пионери нашег ваздухопловства постизали су успехе и у другим земљама. Иван Бјеловучић 1910 године побеђује француске ваздухопловне асове на утакмици Париз — Бордо, а јануара 1911 године успешно прелеће Алпе. Нови Мерћепов сарадник, Драгутин Новак, побеђује у својим дисциплинама на Међународном такмичењу у Будимпешти 1912 године. Ватрослав Булимбашић, свега неколико месеци после славног Пегуа, изводи први лупинг, а 1914 године своје вештине у акробацијама приказује на митинзима у Француској, Чехословачкој и у Загребу.

Едвард Русјан је после свог успелог лета наставио рад. У Горици је саградио авионе „EDA-1” и „EDA-2”, а у лето 1910 године наставио је рад у Загребу са Михајлом Мерћепом. Резултат ове сарадње био је нови моноплан „Мерћеп—Русјан”, изграђен 1910 године. Летећи на овом авиону Русјан је одушевио загребчане и одлучио је да своју пилотску вештину прикаже грађанима Београда, иако му је у то време турнеја по западним земљама обећавала већи финансиски успех.

Русјанов лет у Београду 9 јануара 1911 год., кад је на бредима Калимегданске тврђаве завршио живот, претворио се у велику

Непрекидна борба за одбрану слободе приморавала нас је да увек примењујемо најновија ратна средства против непријатеља. Сто година после, како су српски устаници први употребили на европском бојишту ракетно оружје у опсади Шапца, српска војска 1913 године, приликом опсаде Задра употребила је авион, опет прва у Европи. Док су други са неповерењем гледали примену авиона у војне сврхе, ми имамо прву жртву војног ваздухопловства, Михаила Петровића. Године 1918 српска војска имала је 40 најновијих типова борбених авиона, 60 пилота, 40 извиђача и остало стручно особље.

Спајањем ескадрила српске војске и ескадрила створених при народним већима у Љубљани, Загребу и другим местима од материјала задобијеног од аустро-угарске војске, формирано је југословенско војно ваздухопловство.

По завршетку Првог светског рата југословенско ваздухопловство труди се да прати општи развој ваздухопловства, које је после привидног застоја, почело нагло да се развија. Ти напори били су ометани заосталом привредом и несрећеним социјалним и националним односима у земљи. Тек када су се над Европом надвили облаци Другог светског рата, југословенско војно ваздухопловство почиње набавку савремених типова авиона, усавршава своју организациону структуру, изграђује се неколико аеродрома и обучено је око 2.000 пилота.

Већина младих ваздухопловних официра и подофицира била је напредних политичких схватања, те је разумљиво да је једна од првих хелија комунистичке партије у војсци основана у IV ваздухопловном пуку у Загребу. Неколико југословенских пилота учествовало је у одбрани Шпанске републике.

Развитак војног ваздухопловства потстакло је стварање домаће ваздухопловне индустрије. Од 1913 године почињу ницати фабрике: „Икарус“, „Телеоптик“ и „Змај“ у Земуну, „Рогожарски“, „Влајковић“ и „Микрон“ у Београду, Индустрија мотора у Раковици, „Бреге“ у Краљеву и Фабрика падобрана у Инђији. Капиталисти су улагали свој капитал у ову индустрију осетивши добар профит. Производња се свела на откупљење лиценце из иностранства. Од почетка тридесетих година појављује се више домаћих ваздухопловних инжењера-конструктора, који су својим успешним конструкцијама могли да конкуришу страним авионима.

Захваљујући радницима, техничарима и инжењерима, који су успели да реше све проблеме компликоване ваздухопловне производње, ваздухопловна индустрија предратне Југославије достигла је ниво скоро раван европском. Ти радници свесни своје улоге, а експлоатисани од стране капиталиста, ступили су 1940 године у штрајк, који је угушен интервенцијом полиције и војске.

Цивилно ваздухопловство има такође свој корен у пионирском периоду, али стварни његов развитак почиње после Првог светског рата. Аероклуб је био носилац ваздухопловне идеје, коју је ширио у народу. Долази до оснивања предузећа за ваздушни саобраћај „Аеропут“, а прва редовна путничка линија Београд—Загреб отворена је фебруара 1928 год.

Од 1930 године све гране спортског ваздухопловства почињу се брже развијати и

наскоро предратна Југославија по постигнутим успесима у Међународној ваздухопловној федерацији заузима осмо место међу 58 земаља чланица.

Сви недостаци југословенске војске који су дошли до изражаја 6 априла 1941 године одразили су се и на ваздухопловству. Поред великог напора ваздухопловаца у борби са седмоструко јачим непријатељем са преко 50 жртава југословенско војно ваздухопловство завршило је у вихору општег слома.

Остали су само људи, јер је сав материјал уништен. Многи од тих људи наставили су да се боре од првог дана Народног устанка. Дејство првих партизанских пилота Фране Клуза и Руди Чајевца од маја 1942 године претставља јединствен пример у историји партизанских ратова.

Крајем 1943 године створени су услови за организацију новог југословенског ваздухопловства. Прво је основана база у Ливну, а наше особље обучавано је на аеродромима у Италији и Северној Африци. 18 августа почело је дејство прве ескадриле Народноослободилачке војске Југославије, над непријатељем на нашој територији. То је била освета за оне жртве, које је непријатељска авијација током ранијих офанзива нанела нашим незаштићеним грађанима. Године 1945 на дравском мостобрану, пробој Сремског фронта и у завршним операцијама за ослобођење наше земље учествују наша ловачка и јуришна ваздухопловна дивизија, дајући тако свој удео у победи над непријатељем.

Из тих борби израсло је ново југословенско ваздухопловство. Општи услови социјалистичког развитка омогућили су да и оно створи своју индустрију, која је дала преко 20 нових прототипова. Створени су институти и широка кадровска база пилота и другог стручног ваздухопловног особља.

Цивилно ваздухопловство је такође доживело свој препород. Ваздухопловни савез Југославије постао је масовна организација, која постиже велике успехе на спортском пољу, који су од великог значаја, и обучава најмлађе и омладину у овладавању ваздухопловном техником. Југословенски аеротранспорт превешће ове године милионитог путника.

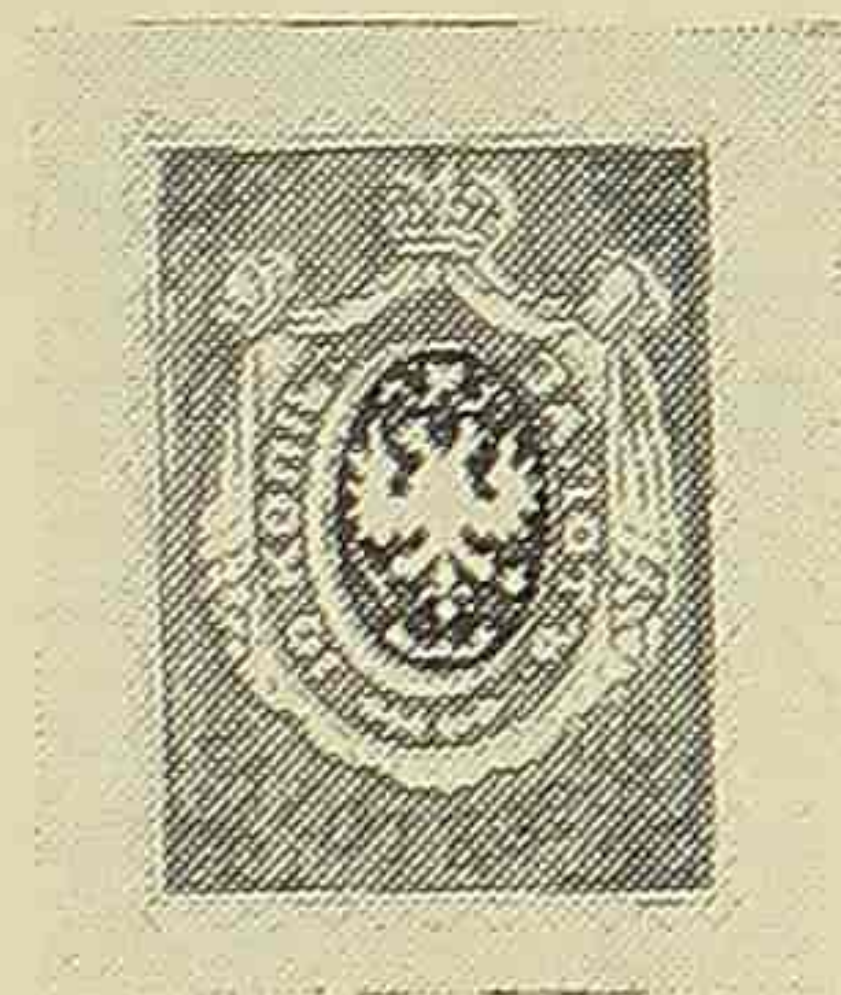
Овај кратки историски преглед развоја југословенског ваздухопловства посвећен је јубиларној прослави предесете годишњице југословенског ваздухопловства, која се прославља у 1960 години у целој нашој земљи, а у идућем броју часописа изнећемо наша издања у вези са нашим ваздухопловством.

Јуреша Зденко

СПРЕМАЈТЕ СЕ ЗА ИЗЛОЖБУ!

О стогодишњици поштанске марке у Пољској

У 1960 години истиче 100 година од појаве прве пољске поштанске марке. У времену појаве првих поштанских марака у пољским земљама су владале специјалне прилике. Целу земљу биле су окупирале и поделиле међу собом три суседне силе. Само један мали део, са главним градом Варшавом, имао је формалан карактер државе и представљао је „краљевину Пољску“, која је стојала у персоналној унији са Русијом. Суверенитет краљевине био је гарантован уставом, свечано потписаним у Варшави 3 децембра 1815 године. Иако је тим уставом била загарантована административна самосталност те краљевине, руски цареви, навикнути на апсолутистички режим, нису се никако старали да се респектују ти међународни уговори, па ни декрети, које су они сами били наметнули Пољској. Административна независност „краљевине Пољске“ постаде проста фикција. Стално кршење прописа од стране руских власти и вршење несносног притиска на пољски народ довели су 1831 године до избијања народног устанка. — После сурово угушеног устанка у крви пољског народа руски цар предаде управу краљевине Пољске у руке једног гувернера, грофа Паскијевића, који доведе до смешнога

сва права пољске администрације. Он је био на том положају од 1831 до 1856 године.

И поште у тадашњој краљевини Пољској биле су под руском поштанском управом. Руске марке, које су биле употребљаване у Пољској, разликовале су се од осталих у-

потребљених марака по бројчаним жиговима, употребљаваним у Пољској за поништавање марака, или по жиговима с пољским именима места.

После смрти Паскијевића дође за гувернера кнез Горчаков; под њим угњетавање пољског народа постаде мање тешко.

Ово релативно стишавање искористи управа пошта краљевине Пољске и издејствује одобрење да изда пољске поштанске коверте и марке. 1 јануара 1859 године беху пуштене у течај прве провизорне пољске коверте са једним ручним отиском жига Главне поштанске благајне.

Годину дана касније, 1 јануара 1860 године, издата је прва пољска поштанска марка и дефинитивно издање коверата. Истовремено, истом наредбом, поштанска управа краљевине Пољске повукла је из течаја све тада на тлу краљевине Пољске курсирајуће руске поштанске марке и коверте.

Номинална вредност прве пољске поштанске марке била је 10 копејки. На њеном цртежу налазио се грб краљевине Пољске из 1858 године. Ова је марка врло слична тадашњој руској марци. На њеном цртежу налази се грб краљевине Пољске из 1858 године: руски двоглави орао са штитом на грудима, у коме се налази једноглави пољски орао. Монетарне ознаке у трачици испод грба код ове марке су на пољском — у латиници.

Ова прва пољска марка била је штампана у Фабрици штемпла у Варшави у књиготиску, у табацима од 100 премерака. Отштампано је свега 3.000.000 марака. Била је у важности до 13 априла 1865 године.

После угушења другог народног устанка, који је избио у Пољској 1863 године против руског царизма, посебна администрација краљевине Пољске би потпуно укинута и том приликом беху на целој територији краљевине уведене у употребу опет руске поштанске марке.

Пољска марка, која је дошла после оне из 1860 године, појавила се тек после Првог светског рата, кад је Пољска понова дошла до своје независности.

Новчана писма и аманети у Србији

од 1840 до 1866 год.

Према званичним подацима из 1846 године, Србија је тада била подељена на 17 округа. — По попису извршеном у то доба било је у Србији становника: Срба 825.783, Турака 15.161, Јевреја 1.368, страних држављана 900 и Цигана 6.074, — свега 849.236.

Тадашња Србија није имала свој кованица; у циркулацији је био новац скоро свих европских земаља:

Златан новац: дукат цесарски, бушен, са или без чарке, — дукат холандски, — дукат нови турски, — мецедија од 100 гроша, затим дукат француски, италијански, руски од

5 рубаља, енглески суверен, аустриска цела и полукруна.

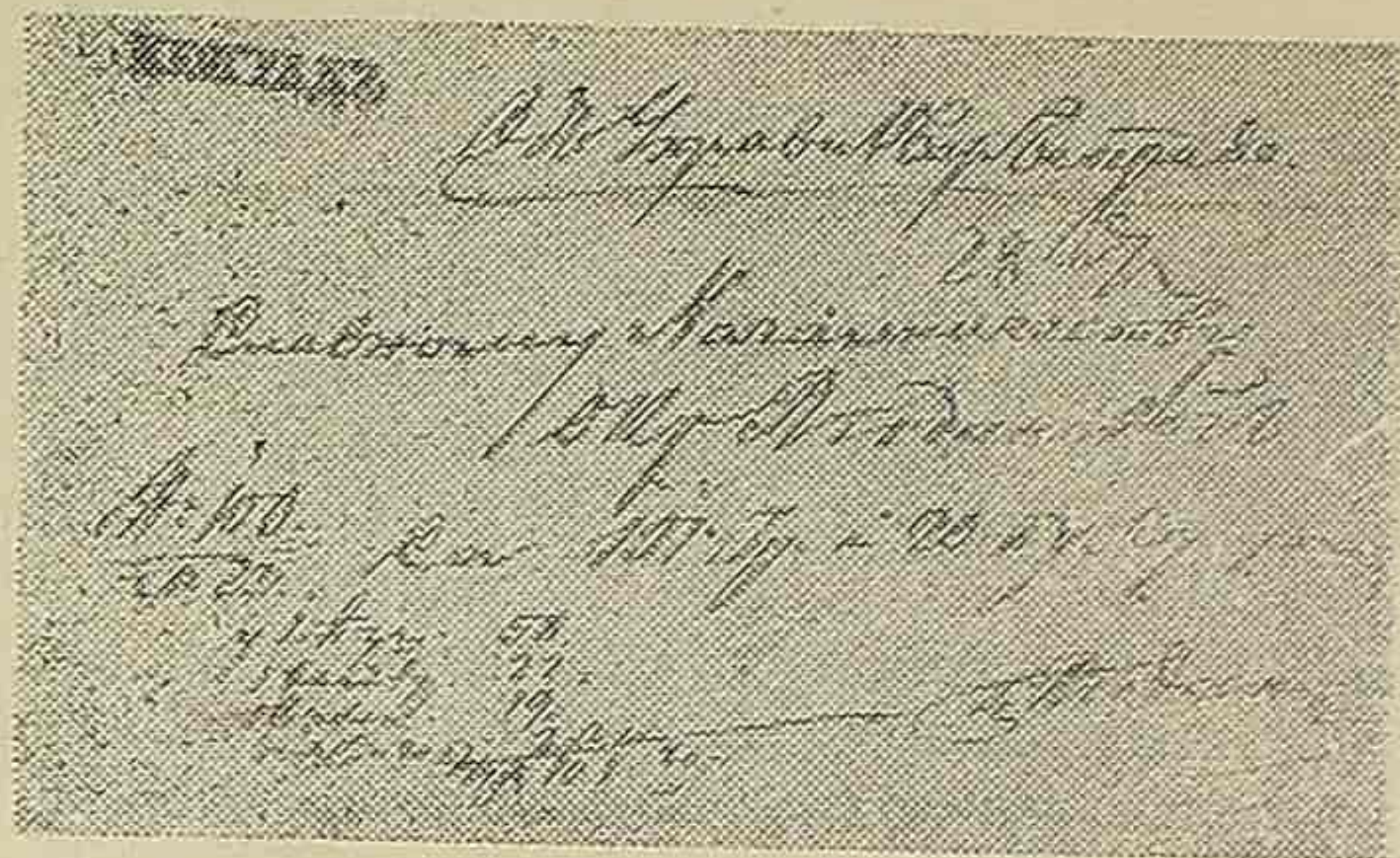
Сребрни новац: орлаш талир, цео и пола, — цванциг од 20 крајцара, десетак од 10 крајцара, крсташ, — сви небушени и бушени, — талир диреклија и француски, — франак, — разне рубље итд.

За обрачунавање су служила два устаљена курса: порески и чаршиски. По пореском курсу обрачунаван је данак, а по чаршиском разне услуге и у трговини.

Поштанских установа било је у то доба (до 1846 год.) свега 29: Поште 2: у Београду и у Алексинцу; пост-експедиција 23: Гроцка, Ваљево, Палеж, Шабац, Лозница, Ужице, Чачак, Крагујевац, Баточина Брусница, Крушевац, Јагодина, Туприја, Бања, Шупељак, Гургусовац, Зајечар, Неготин, Кладово, Пожаревац, Смедерево, Паланка и Коларе — мензулане 4: Уб, Милановац, Брза Паланка и Нересница.

Године 1866 у Србији је било 45 пошта. На тим поштама, поред државних, примана су и приватна писма, пакети и новац. За све врсте пошиљака била је прописана поштарина по тежини. У то доба нису биле у употреби поштанске новчане уплатнице, упутнице, спроводнице и сл., већ се новац стављао у писмо, ако је био мање број комада, а ако је била већа свота, стављао се у посебну кесу (од коже, плетене вуне или чоје), па се уз пропратно писмо достављао адресату. Поред новца, тако су се слали и други предмети од вредности: облигације, тапије, печати и друго.

На адресној страни писма мастилом је исписивана садржина — вредност пошиљке.

Писма су писана на целом (дуплом) табаку, па су се превијала и адресирала — без коверата, које тада нису биле употребљаване у Србији. Писма су са задње стране, на саставу, печатањем црвеним, ређе црним воском. Преко воска стављан је печат. Приватна лица за печатање употребљавала су обично своје прстење са својим именима или са другим разним шарамма, а често и стари новац и др. Ти су печати обично добро очувани све до данас. Државне канцеларије и канцеларије месних власти, у већини случајева, печатали су на овај начин: преко топлог воска стављали су квадратно парче папира, па преко њега ударали свој печат, те се добио као неки сув печат.

Дим. Јанићијевић

Značajna trístogodišnjica engleskog poštaraštva

Glasnička služba pojavila se u Engleskoj već početkom 12 stoleća, pa su glasnici uz službenu poštu prenosili i privatnu.

Prvi počeci organizovane poštanske službe padaju u doba vladavine Henrika VIII (1509 do 1547), koji je imenovao Sir Brian-a Tuke-a prvim Vrhovnim mešтром поште.

U to je vrijeme dolazilo do sporova sa stranim trgovcima, koji su živeli u Londonu i održavali vlastitu poštu sa inozemstvom, ali je konačno Državni savjet doneo odluku, da i ta pošta potpadne pod Glavnog mešтра поште, pa je takvim 1581 g. imenovan Thomas Randolph.

Organizovanu poštansku službu uveo je Charles I. (1600—1649) svojom „proklamacijom“ od 31. VII. 1635., kojom je određen Thomas Witherings da udesi službenu poštu i za prijenos privatnih pisama.

Isprva su poštanski meštri ubirali sve prihode, ali i snosili sve izdatke, dok je kasnije uveden sistem plaćanja zakupnine za mjesto poštanskog mešтра.

Oliver Cromwell reorganizirao je 1657. bitno poštansku službu, a njegov poštanski sistem,

znatno proširen, prihvaćen je 1660. g. od engleskog parlamenta, a 29 decembra 1660. potvrđen od Charlsa II. (1630—1685).

Charlsov akt kojim je utemeljen Generalni listovni ured (General Litter Office) legalizirao je osnutak poštanskog ureda, pa je bio prvi u nizu kasnijih zakona, kojima je bila regulisana poštanska služba, a zbog svog fundamentalnog značaja dobio je naslov „Povelje“ (Post Office Charter).

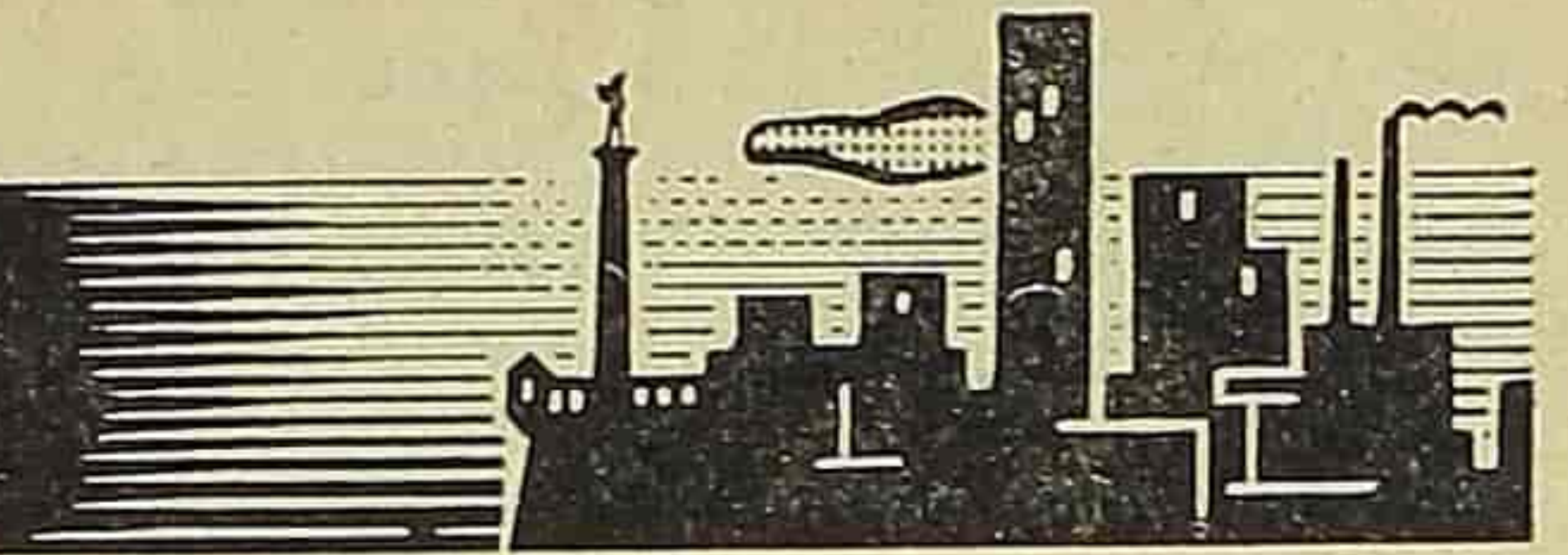
Na sjednici engleskog Donjeg doma od 9. XII. 1959. odobren je prijedlog poštanske uprave da se ova značajna trístogodišnjica obilježi prigodnim izdanjem maraka.

Kako je prve sugestije za to izdanje dao Organizacioni odbor predstojeće Međunarodne izložbe maraka u Londonu (9.—16. VII. 1960), vrlo je vjerovatno da će marke biti puštene u promet uoči ili na dan otvaranja izložbe.

Predviđene su dve vrednosti od 3. d. ljubičaste boje i od 1 sh. 3. d. zelene boje, ležećeg pravougaonika, a slika na markama sadržavaće i portret engleske kraljice. Marke izrađuje u fotograuriji londonski grafički zavod Harrison.

Dr V. Simić

Наше марке

XVII ОЛИМПИЈАДА У РИМУ

Поводом XVII олимпијаде, која ће се одржати ове године у Риму од 25 августа до 11 септембра, наша Поштанска управа припрема пригодну серију марака од 8 вредности, — у укупној вредности од 375 динара. Цртежи, које су израдили Андр. Милинковић и Бојана Спремо, акад. сликари из Београда, представљају: Од 15 д. лакоатлетика; — од 20 д. пливање; — од 30 д. скијање; — од 35 д. рвање; од 40 д. бициклизам; — од 55 д. једрење; — од 80 д. коњички спорт и од 100 д. мачевање. Марке се штампају у офсету, тробојно, а тачан датум њиховог пуштања у промет још нам није познат.

ФАУНА IV

Као и сваке године, на Дан младости, 2 маја, биће пуштене у употребу пригодне пропагандне марке, овога пута са сликама фауне југословенског подручја, у номиналној цени од 400 динара. Ово је четврта серија са цртежима који представљају наш богат животињски свет. На маркама су приказани: од 15 д. јеж; од 20 д. веверица; — од 25 д. шумска куна; — од 30 д. зец; — од 35 д. лисица; — од 40 д. јазавац; — од 55 д. вук; — од 80 д. срндаћ и од 100 д. дивљи вепар.

Марке су штампане у више боја у хелиографији код познате швајцарске куће Соуп-

voisier S. A., у таблицама од 100, односно 25 примерака, по цртежима које је израдио М. Зламалик, акад. сликар из Београда, творца досадашњих емисија са мотивима наше фауне и флоре.

Више података даћемо о обема серијама у идућим бројевима.

С. О.

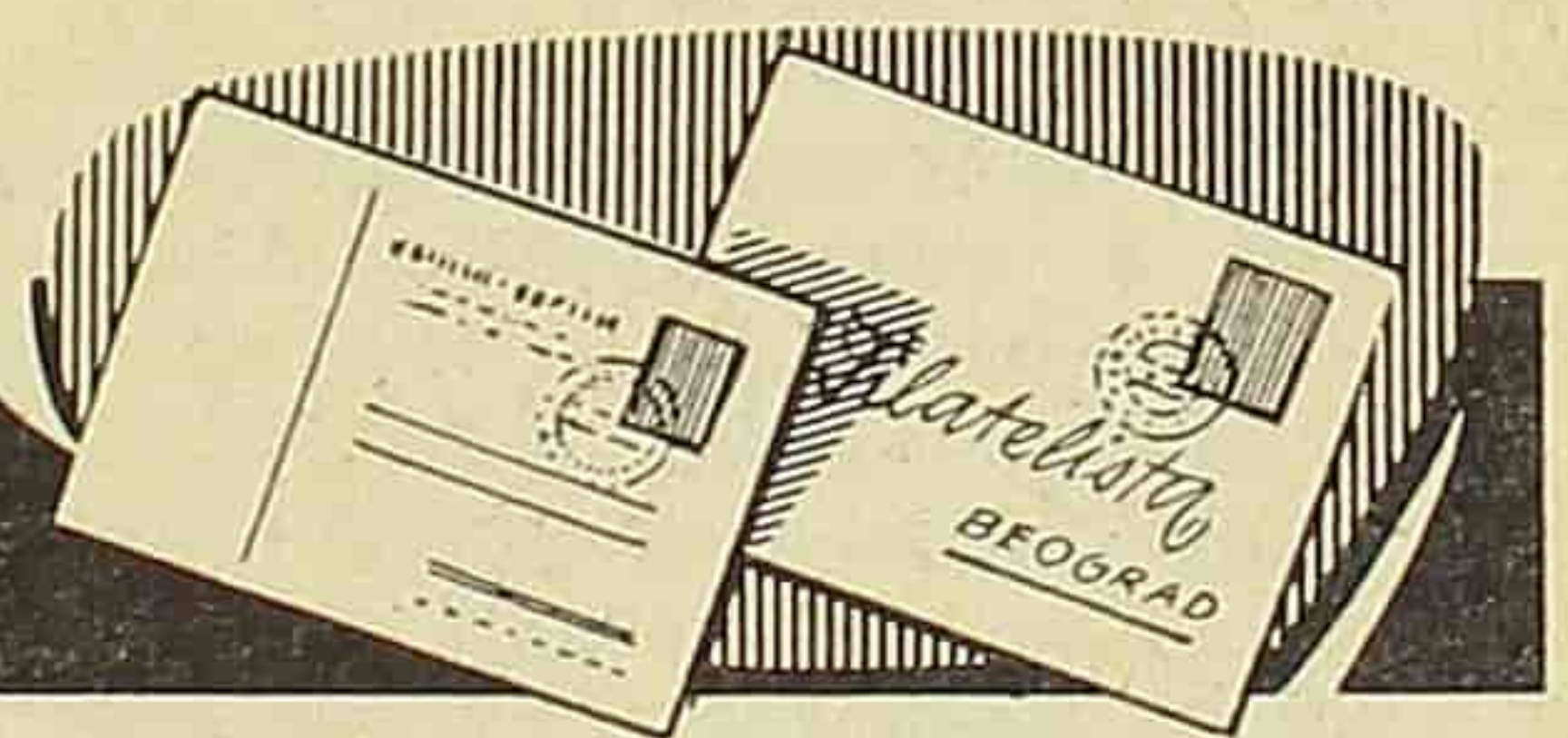
ОСОБЕНОСТИ НА МАРКАМА ФНРЈ ДЕЛИМИЧНО НЕОТШТАМПАН ДЕО СЛИКЕ МАРКЕ ОД 20 ДИНАРА

Дим. Јанићијевић, члан подружнице „Врачар“, има марку од 20 динара из серије у течају ФНРЈ, на којој горњи леви угао са ознаком вредности није отштампан услед неког на то место палог страног комадића папира, који, кад је отклоњен, оставио је празну белу површину.

ДЕЛИМИЧНО ДВОСТРУКО ЗУПЧАЊЕ НА МАРКАМА ОД 5 ДИНАРА

Приликом прегледа марака пронашао сам једну марку од 5 д. из садашње редовне серије, која је делимично двоструко зупчана. Двоструко зупчање је у хоризонталним редовима се десне стране и то за једну трећину ширине марке. Марка је жигосана, али се не види име поште. Др Б. Н.

Наше целтине

НОВЕ КОВЕРТЕ ЗА ВАЗДУШНУ ПОШТУ

На дан 1 децембра 1959 године пуштене су у течај нове коверте за ваздушну пошту с улошком за писање, али без отштампане марке на коверти.

Оквир ових коверата је тробојан (плаво, бело, црвено), а у горњем левом углу отштампано је у правоугаонику латиницом „AVIONOM“ и на француском језику „PAR AVION“. Величина коверте је 185 x 105 мм. — Продајна цена коверте је 8 динара.

А. П.

IV ИЗДАЊЕ ДОПИСНИЦА — РАЗГЛЕДНИЦА

Под овим насловом налази се у броју 3—4 за 1958 годину на страни 52—53 „Филателисте“ мој приказ овог издања. Како сам до сада добио више упита, а приликом израде и штампе десило се и неколико грешака, које прилично дезоријентишу, желим да извршим исправке и допуне:

На II ваљку 2 ред треба да гласи: Башка Вода, Врбовска, Мотив с Јадрана, Сутиван, Мотив из Далмације, Мотив из Далмације, Хвар.

На IV ваљку 3 ред треба да гласи: Но-ваља, Локве, Фужине, Пазин, Раб. Раб, Раб.

На V ваљку 2 ред треба да гласи: Блед, Рогашка Слатина, Језерско, Поштанска ко-ла на Вршичу, Ново место, Пиран, Копер.

На IX ваљку 1 ред треба да гласи: Зла-тибор, Ншка Бања, Нишка Бања, Херцегно-

ви, Аранђеловац, Аранђеловац, Овчар Бања.

На XIII ваљку 1 ред треба да гласи: Шабац, Земун, Земун, Дарувар, Винковци, Лиштица, Светозарево; — 4 ред треба да гласи: Ливно, Почитељ, Светозарево, Земун, Мостар, Мостар, Мостар.

Др Б. Н.

Трибуни Жигови

ПАРАЋИН. — 22. XI. 1959

Решењем Ген. дирекције ПТТ Бр. 14249/1 од 4 новембра 1959 одобрена је употреба пригодног поштанског жига с непокретним датумом на пошти у Параћину на дан 22 новембра 1959 поводом пуштања у саобраћај аутопута „Братство-Јединство“ од Параћина до Ниша.

Жиг је округлао, без спољног оквира; унутарњи оквир пресечен је у доњем делу мостићем. Изнад мостића је значка народне омладине. Около круга је натпис „ОТВАРАЊЕ АУТОПУТА ПАРАЋИН—НИШ /22. XI. 1959“, а у мостићу име места „ПАРАЋИН“.

НИШ. — 22. XI. 1959.

Истим решењем, истим поводом као за Параћин одобрена је употреба пригодног поштанског жига. Исти облик, величина, датум и натписи као на параћинском жигу, само је у мостићу име места „НИШ“.

ЗАГРЕБ. — 12. XII. 1959.

Поводом прославе десетогодишњице творнице телефонских уређаја „Никола Тесла“ у Загребу одобрила је Ген. дирекција ПТТ решењем Бр. 15528/1 од 9. XII. 1959 употребу пригодног жига у црној боји на пошти Загреб 1 с непокретним датумом.

Облик жига у виду телефонске слушалице са натписом TESLA — ZAGREB у средњем делу; испод доњег дела године

„1949—1959“, а изнад горњег дела датум употребе жига. (В. слику жига на пригодној коверти).

СУБОТИЦА. — 13—19. XII. 1959.

За Прву покрајинску филателистичку изложбу у Суботици, приређену о 180 годишњици тамошње поште одобрила је Ген. дирекција ПТТ решењем Бр. 14648/1 од 14. XI. 1959 употребу пригодног жига с покретним датумом у црној боји на поштанској испостави у изложбеној згради.

Жиг је двокружни, са спољним кругом дебљим, пречника $33\frac{1}{2}$ мм, са текстом у кругу „180-GODIŠNJICA POŠTE / I. POKRAJINSKA FILATELISTIČKA IZLOŽBA“; у средини жига је име места „SUBOTICA“, и датум са гранчицом лаворике. (В. слику жига на пригодној коверти).

МАРИБОР. — 19—26. XII. 1959.

Поводом 150 годишњице рођења енглеског природњака Чарлса Дарвина и стогодишњице његовог научног дела „О постанку врста природним одабирањем“ одобрила је Ген. дирекција ПТТ решењем Бр. 15199/1 од 2. XII. 1959 употребу пригодног жига у црној боји на пошти Марибор 1.

Жиг је прстенаст са додатком на горњем и на доњем делу по једног лука — дела концентричног круга са текстом: у горњем луку „CHARLES DARWIN“, у прстену „STOLETNICA POSTANKA VRST“ / MARIBOR“; у доњем луку је датум. У кружном пољу је Дарвинов лик.

Пригодне коверте

КОВЕРТЕ ЗА ИЗЛОЖБУ У СУБОТИЦИ

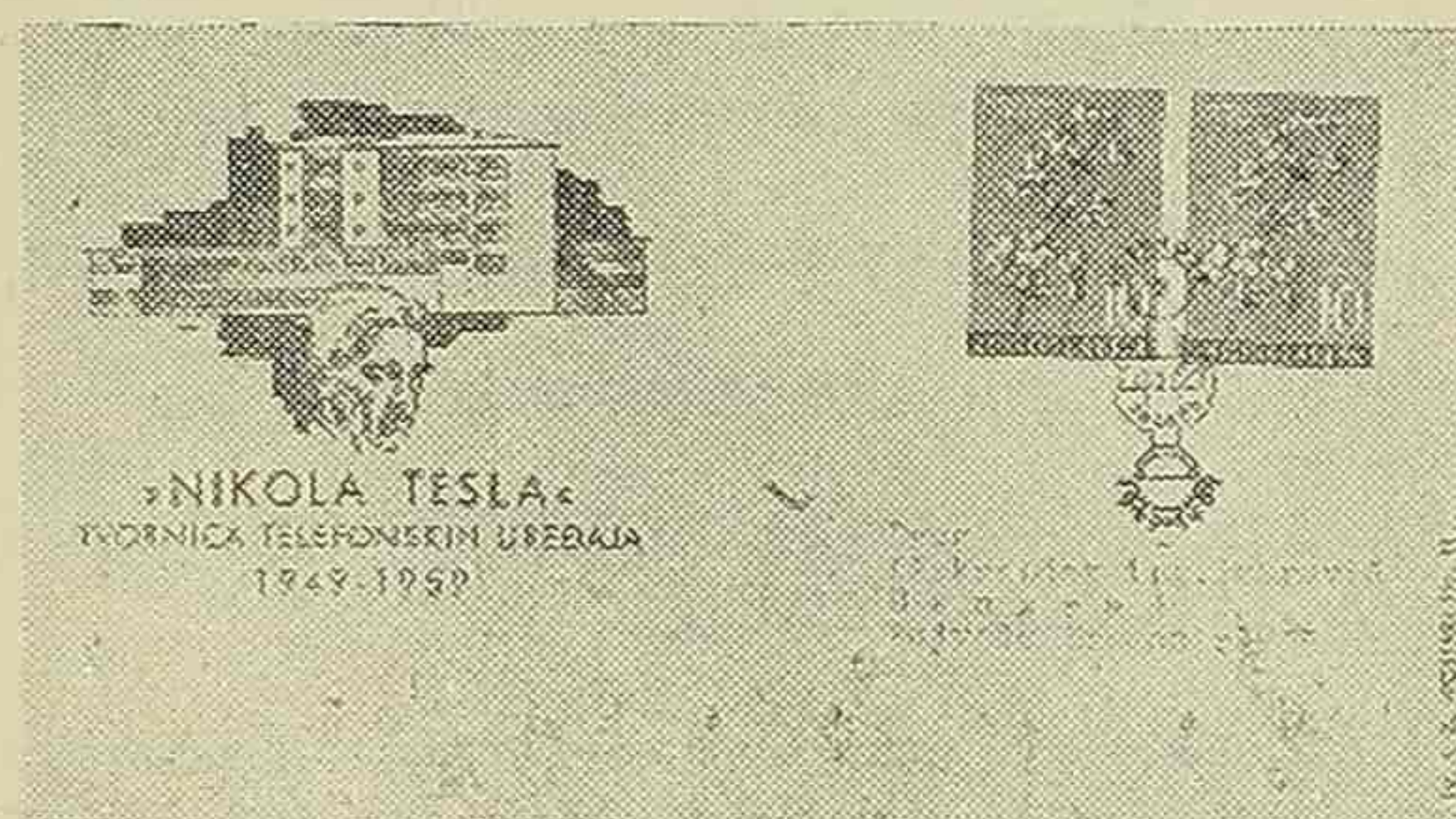
За Прву покрајинску филателистичку изложбу у Суботици, приређену поводом 180 годишњице тамошње поште издате су две пригодне коверте: једна са сликом на-

родног позоришта, у сивој боји, друга са сликом општинског дома у смеђој боји. На обема су исти текстови: PRVA POKRAJINSKA FILATELISTIČKA IZLOŽBA — 180-GODIŠNJICA POŠTE — SUBOTICA. — 13—19 — XII 1959. За време изложбе употребљаван је пригодни жиг.

ПРОСЛАВА ТВОРНИЦЕ „Н. ТЕСЛА” У ЗАГРЕБУ

Филателистичко друштво „Поштар” у Загребу издало је, поводом прославе десетогодишњице Творнице телефонских уређаја „Никола Тесла”, спомен коверту (бр. 11), на којој је, према цртежу Др П. Гавранића, приказана творница и лик славног научника, Николе Тесле, чије име носи ова творница. Том приликом био је у употреби и пригодан жиг на пошти Загреб 1.

крз филателистички свет

ПОШТАНСКИ МУЗЕЈ У ТИТОГРАДУ

Према „Борби” од 14. XI. 1959 у Титограду је 15 новембра 1959 г. отворен поштански музеј, у коме су прикупљени „занимљиви и значајни подаци, документа, многе пожутеле фотографије, први телефони и телеграфи.” „Збирка, коју је у том музеју сакупила Дирекција ПТТ предузећа Ц. Горе, претставља велику вредност”. Ту се налазе прве оригиналне марке Црне Горе, које су штампане у Бечу 1973 године „по нацрту Сима Поповића. У музеју су и сви жигови црногорских пошта са датумима отварања пошта. Ту је и стари поштански алат, примитиван за данашње појмове и др. Изложене су и фотографије поштанских службеника у црногорској народној ношњи: Милице Латковић, прве жене примљене у поштанску службу у Црној Гори, првог телеграфисте Ђура Шоћа и др.

Уз овај извештај о отварању музеја објављена је и слика првог поштанског моторног возила у Црној Гори из 1903 године.

ХРУШЧОВ ДАРОВАО МОНТГОМЕРИЈУ АЛБУМ РУСКИХ МАРАКА

За време посете Москви маршал Монтгомери је добио од Хрушчова на дар један албум са свим маркама издатим у Русији почев од 1917 године. Монтгомери је био у прошлости активан сакупљач, али се више није бавио маркама од када је његова збирка била уништена за време једног бомбардовања Лондона. („Ил Колециониста”)

НОВЕ ПОШТАНСКЕ МАРКЕ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

10 децембра 1959 године пуштене су у промет две марке Уједињених нација, које су посвећене „Светској избегличкој години”. Њихова је вредност 4 одн. 8 цента. Ближи опис ових марака види под „Нове марке”.

То је четврто издање марака у 1959 години, које је посвећено неком догађају или акцији Уједињених нација.

Нове поштанске марке продају се у седишту Уједињених нација, у Њујорку и у европском седишту у Женеви. Оне ће се моћи добити и код продаваца у Лондону.

Поштанска управа Уједињених нација истовремено саопштава да је 30 јуни ове године био последни дан продаје марака посвећених „Дану Уједињених нација“ (издатих 24 октобра 1957) и „Дану права човека“ (издатих 10 децембра 1957).

ПРОГРАМ ИЗДАЊА УН ЗА 1960 ГОДИНУ

15. II. наставак серије „Седишта генералне скупштине ОУН“ — палата Шајо: 4 и 8 ц.

11. IV. комисија ECOSOC за Азију и Далеки Исток: 4 и 8 ц.

29. VIII. Пети светски шумарски конгрес: 4 и 8 ц.

24. X. Хашки међународни суд правде: 4 и 8 ц.

9. XII. Још није одређена тема.

ВРЕМЕ ПРИСПЕЋА СОВЈЕТСКЕ РАКЕТЕ НА МЕСЕЦ

Према совјетском извештају совјетска космичка ракета приспела је на месец 14 септембра у 00 часова 02 минута 24 сек. — према московском времену. Томе одговара према средњеевропском времену 13 септембар 22 ч 02 м. 24 с. Та различно означена времена јављају се и на маркама издатим поводом тога знаменитог догађаја. На маркама Румуније означено је време приспећа са 14. IX. 1959 — 00 ч. 02 м. 24 с., а на маркама Ист. Немачке и Чехословачке са 13. IX. 1959 — 22 ч. 02 м. 24 с. Обе те ознаке су исправне — одговарају истом времену приспећа. — На мађарским маркама је пак означено са 13. IX. 1959 — 22 ч. 02 м. 34 с.; ту се поткрала грешка у секундама: место 24 стављено је 34.

ЕМИСИОНИ ПЛАН МАЂАРСКЕ ЗА 1960 ГОДИНУ

За 1960 годину предвиђено је свега 55 марака и 1 блок у вредности 76, 38 форината.

У првој четврти године редовна серија марака (грађевине) биће замењена једном новом серијом са сликама мађарских замкова — 10 вредности (номинала 22,98 фт). У овој четврти биће издата и једна мотивска серија од 8 разних вредности (номинале 9 фт).

У другој четврти биће издата једна спомен серија за 15 годишњицу ослобођења — 3 вредности (номинала 1,80 фт), а сем ње још једна спомен серија од 8 вредности (номинала 60 ф).

У трећој четврти: олимписке игре, конгрес ФИП-е у Варшави 3 вредности и за „Дан пошт. марке“ (2 фт + доплатак).

У четвртој четврти појавиће се давно већ очекивана серија од 8 вредности са сликама мађарских мајстора и серија од 8 вредности „Народне приповетке II“.

НОВА МОНЕТА У ЈУЖНОЈ АФРИЦИ

У току изједначења на децимални систем мења своју монету од сада и Јужно-афричка унија (и са њом Југозападна Африка, која стоји под њеном управом). До сада је била у важности енглеска монета: 1 фунта = 20 шилинга, 1 шилинг = 12 пенија. Као нова новчана јединица уводи се „ранд“, који се дели на 100 цента. Један ранд одговара садашњој вредности од 10 шилинга. — Поштанске вредноснице биће кроз кратко време преобраћене на нову монету, те се очекује читав низ нових марака.

СКУПЉАЧИМА МАРАКА ГАНЕ И ТОГО

The Ghana Philatelic Agency BCM/FDEL. London WC1 — Great Britain. обраћа пажњу да интересенти могу добити од ње бесплатно егземпларе специјалних брошура о маркама Гане и Того. Захтевима за ове брошуре треба приложити један међународни купон за одговор и једну коверту са адресом пошиљача, чији формат треба да буде најмање 10 x 30 цм.

НОВИ ФРАНАК У ФРАНЦУСКОЈ

Од 1 јануара 1960 у Француској је уведен нови франак, који вреди 100 досадашњих франака. То ће се одразити и на поштанским маркама, које ће бити издате у месецу јануару 1960 године.

Старе марке остаће у важности за неодређено време и биће примане за стоти део њихове номиналне вредности.

Ниједна марка неће бити прештампована новом вредношћу, пошто прештампавање сгаје скоро исто толико скупо, колико и штампање нове марке.

На новим маркама неће бити никакве монетарне ознаке. Бројка која одговара вредности биће отштампана крупним цифрама и ситнијим нулама (једном или двема) испред њих, ако те бројке означавају сантимае, — или ће иза њих доћи једна тачка и две мале нуле, ако су у питању франци. За марке у течају, чија вредност иде од 5 до 1000 франака, серија нових марака биће са вредностима: 005, 010, 015, 020, 025, 030, 045, 050, 065, 085, 1.00, 2.00, 3.00, 5.00 и 10.00.

НОВЕ МАРКЕ ЗА СТОГОДИШЊИЦУ ПРВЕ ПОЉСКЕ ПОШТАНСКЕ МАРКЕ

Министарство пошта и телекомуникација републике Пољске одобрило је пројекте једне нове серије поштанских марака за стогодишњицу прве поштанске марке у Пољској. Ова ће серија бити састављена из пет марака:

Од 40 гр. биће репродукција прве пољске поштанске марке из 1860 године;

Од 60 гр. биће репродукција марке ФИС из 1939 године;

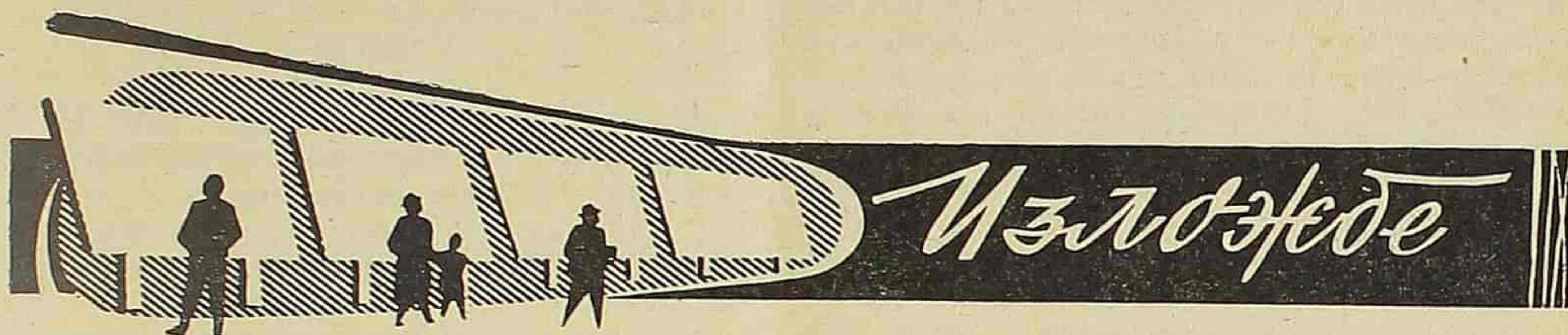
Од 1.35 зл. у стилу прве пољске поштанске марке;

Од 1.55 зл. репродукција марке издате у спомен прве годишњице Пољског комитета народног ослобођења из 1945 године;

Од 2.50 зл. репродукција марке из 1957 године (слика девојке са писмом).

Прве три марке биће издате по 3.000.000, а остале по 2.000.000 комада.

Марке ће бити издате у марту 1960 године.

ПРВИ МЕЂУНАРОДНИ КОНГРЕС ФИЛАТЕЛИЈЕ У БАРСЕЛОНИ

Филателисти Шпаније приређују у времену од 26 марта до 5 априла о. г. међународну филателистичку изложбу у Барселони под покровитељством ФИП-е, а паралелно с изложбом организују Међународни конгрес филателиста са задатком да се јавно расправља на међународној платформи о најактуелнијим проблемима филателије. — Филателисти Шпаније показали су се у овој акцији веома активни, јер су до сада издали 10 свезака за пропагирање Изложбе и Конгреса, — а све те брошуре штампане су са прилозима у вишебојном дубоком тиску, са репродукцијама неких серија марака у оригиналним бојама и са одабраним чланцима из пера филателиста разних земаља.

Занимљив је дневни ред конгреса, односно редослед одабраних тема из подручја филателије, о којима ће се на конгресу расправљати. Илустрације ради износимо неколико од тих тема:

- 1) Место, улога и утицај филателије у друштву;
- 2) Историја поштанске марке и филателије;
- 3) Техника израде поштанских марака;
- 4) Техника филателије;
- 5) Тематика филателије (одабирање разних тема за сакупљање);
- 6) Поштанска марка и удружење сабирача марака;
- 7) Трговина с поштанским филателистичким маркама;
- 8) Фалсификати и испитивања;
- 9) Претфилателистичко доба. Стара писма и жигови.
- 10) Библиографија: документације и публикације.
- 11) Филателија будућности. — Изгледи и будућност филателије.
- 12) Економика и филателија.
- 13) Поштанска марка и држава.
- 14) Разне врсте жигосања и поштански жигови.
- 15) Филателистичка штампа. Итд, итд.

Из овога се види да се филателисти Шпаније добро припремају, а чињеница, што се

до данас пријавило филателиста и завода за израду поштанских марака из прко 40 држава, — јасно говори о обиму претстојеће изложбе и унапред даје гаранцију да ће та изложба и успети.

Из Југославије пријавило се за изложбу око 20 сакупљача са одабраним материјалом.

Инж. М. В.

ИЗЛОЖБА „ЛОНДОН 60”

Друга велика изложба у овој години биће приређена у Лондону од 9 до 16 јула под називом „ЛОНДОН 60”. Предвиђа се да ће ово бити једна од највећих изложби приређених на тлу Енглеске. — Сазнајемо да се до данас — иако су изложбени трошкови врло високи, око 7000 динара за сваку витрину — у претходној пријави пријавило пет пута више од расположивог простора. — Из Југославије су примили две збирке — обе из класике филателије — стара Србија инж. Вернера и инж. Величковића.

Савез филателиста Југославије организује посету филателиста на ову изложбу преко предузећа „Путник” за Војводину из Н. Сада. — Сазнајемо да ће моћи учествовати филателисти с подручја целе ФНРЈ. Детаље ћемо о томе накнадно објавити; међутим, сазнајемо да ће путовање трајати око 12 дана: са посетом Милана (1 дан), Париза (2 дана), Лондона (3 дана), а у повратку Брисла (1 дан) и Минхена (1 дан). — Путовање ће стајати са целокупном опсрбом и џепарцем у Француској око 44.000 динара по особи (подвоз, храна, смештај у хотелима — у Енглеској у студентским интернатима — колеџима — као и улазнице за посету музеја и других објеката, те аутобуске карте).

ЈУБИЛАРНА ИЗЛОЖБА ПОВОДОМ СТОГОДИШЊИЦЕ ПРВЕ ПОЉСКЕ ПОШТАНСКЕ МАРКЕ У ВАРШАВИ „POLSKA 60”

Филателисти Пољске већ две године интензивно се припремају за овогодишњу ве-

лику међународну јубиларну филателистичку изложбу, која се приређује у Варшави од 3 до 11 септембра 1960 г. поводом стогодишњице прве поштанске марке Пољске.

Нама, југословенским филателистима, још је у живом и пријатном сећању изложба одржана пре две године у Варшави под називом „WARSAWA 57“, која је била веома добро организована и дала веран приказ снаге пољске филателије. — Како са знајемо, сада ће пасти у засенак све оно из 1957 године, јер ће претстојећа изложба и по величини и по квалитету, као и по броју земаља учесница далеко надмашити свако очекивање; — очекује се учествовање филателиста и званичних изложака из преко 50 држава.

Изложбени одбор до данас је издао пет билтена, из којих се види да није ништа пропуштено од стране организатора, да би се у сваком погледу постигли најбољи успеси.

Паралелно са овом изложбом, која стоји под патронатом ФИП-е, одржаће се у Варшави и овогодишњи конгрес ФИП-е, као и конгрес Међународног савеза филателистичких експерата (АИЕР), а поред ових још неколико конгреса мањег значаја из разних подручја међународне филателије.

За изложбу се пријавило скоро 40 филателиста из Југославије, чије ће изложке понети претставник ове изложбе за Југославију инж. Мирко Вернер.

Верујемо да ће наши излагачи моћи посетити, путем колективног излета, ову изложбу у Варшави, — те су предузети кораци да се организује такав излет за Варшаву са посетом Прага, Беча и Будимпеште (по два дана у сваком месту). Организација овог пута повериће се предузећу „Путник“ из Новог Сада.

Инж. М. В

МЕЂУНАРОДНА ИЗЛОЖБА „БРАТИСЛАВА 1960“

Ова година, иначе богата у међународним филателистичким приредбама, забележиће још једну велику међународну филателистичку манифестацију, изложбу „Братислава 1960“, коју организује Федерација чехословачких филателиста од 24 септембра до 9 октобра 1960 године у Братислави. Главна девиза ове изложбе биће „За мир и међународну сарадњу“. Настојања чехословачких филателиста, у циљу да послуже ствари мира пријатељском сарадњом са иностраним сабирачима, живо су подржана од стране чехословачког министарства пошта, које учествује у организовању изложбе. Ова ће изложба бити претеча велике светске изложбе марака „PRAGA 1962“. Изложба ће бити приређена у просторијама Словачког музеја у Братислави. С обзиром да изложбене просторије омогућују широко учешће филателиста, одлучено је да се овој националној изложби да међународни карактер.

Савез филателиста Југославије добио је званичан позив за учествовање, те је одлучио да се организација учествовања на овој изложби повери Филателистичком савезу Хрватске за све чланство с подручја ФНРЈ.

ПОСТИГНУТИ УСПЕСИ НАШИХ ФИЛАТЕЛИСТА НА ИЗЛОЖБИ У БЕЧУ.

На традиционалној изложби „TAG DER BRIEFMARKE“ (Дан поштанске марке) у Бечу, која је била приређена од 4 до 10. XII. 1959, учествовало је пет филателиста са подручја СФС са изводима из разних збирки марака.

Појединачни пласман наших филателиста био је: Др. Грујић Никола из Н. Сада за збирку Аустрије друга награда (сребрна медаља); Др. Шарчевић Андрија из Суботице за „Претфилателистичка писма са подручја Војводине“ друга награда; Инж. Мирко Вернер за изводе из збирке целина — трећа награда у виду бронзане медаље. Осим тога награђени су трећом наградом још збирке Звон. Крелиуса из Загреба „Спорт на маркама по дисциплинама“ и Милета Панића из Н. Сада извод из збирке марака Светског поштанског савеза.

У име наших филателиста учествовао је лично на овој изложби Др. Н. Грујић претседник Подружнице СФС у Н. Саду.

ФИЛАТЕЛИСТИЧКА СМОТРА ЗА ВРЕМЕ XXVII МЕЂУНАРОДНОГ ПОЉОПРИВРЕДНОГ САЈМА У НОВОМ САДУ

Управа Новосадског пољопривредног сајма одлучила је да у сарадњи са филателистима из Подружнице СФС у Н. Саду организује за време трајања овогодишњег „XXVII међународног пољопривредног сајма у Н. Саду“ своју „ПРВУ СМОТРУ МАРКА НОВОСАДСКОГ МЕЂУНАРОДНОГ ПОЉОПРИВРЕДНОГ САЈМА“ у сајамским просторијама.

Ова изложба имаће углавном тематски карактер, јер ће се на истој моћи приказати само збирке разрађене из следећих области филателије;

а) међународни сајмови посматрани кроз филателије;

б) пољопривреда на поштанским маркама;

в) биљни и животињски свет на маркама (флора и фауна);

г) превозна средства на поштанској марци;

д) издање Уједињених Нација (у вези пољопривреде);

ђ) писма, дописнице, сајамске марке и разне сајамске налепнице обрађене у виду збирке, а са циљем пропагирања међународних сајмова и пољопривреде.

Управа сајма доделила је и три награде

у висини од 20, 10 и 5 хиљада динара за награђивање најбољих изложака, а поред тога ће излагачи добити и изложбене спомен медаље и дипломе о учествовању.

Пријаве треба да се доставе најкасније до 20 марта 1960 на адресу: Подружница Савеза филателиста Србије, Нови Сад (с/о Мојсовић), Београдски кеј бр. 1/II.

Излагање је бесплатно, а на изложби могу учествовати сви филателисти са подручја ФНРЈ (како одрасли, тако и омладинци). — Подробније информације даје Инж. М. Вернер. Нови Сад. Пошт. фах 81. Инж. М. В.

ТРЕЋА ИЗЛОЖБА СЕНЋАНСКИХ ФИЛАТЕЛИСТА

У веома популарној и много посећеној изложбеној сали Дома културе у Сенти филателисти из Сенте већ трећу годину узастопце приређују своје смотре марака. За разлику од ранијих, ове године изложба није имала нумизматички део.

Уопште узевши, од три изложбе ова трећа је била најслабија. Пошто се унапред знало да ће Дом културе салу моћи уступити само за један дан, организатори су улагали много мање труда и показивали мање воље за рад него ранијих година. — Пошто није било могуће материјално обезбедити осигурање изложака, вредност и квалитет изложака је заостајао иза ранијих. Међутим, највећи недостатак је био — мањи број излагача него ранијих година. Ове недостатке с једне стране ублажује, а с друге можда и потенцира, изванердно интересовање за

филателију у Сенти, што се види из броја посетилаца — 638 — за седам сати, колико је изложба била отворена, и то скоро без

На изложби улазница није било, а ни икакве пропаганде, без иједне плакате. издатака. Салу и сталног чувара бесплатно је уступио Дом културе, витрине је позајмио музеј, а превоз витрина је ишао на терет библиотеке. Није било ни награђивања изложака.

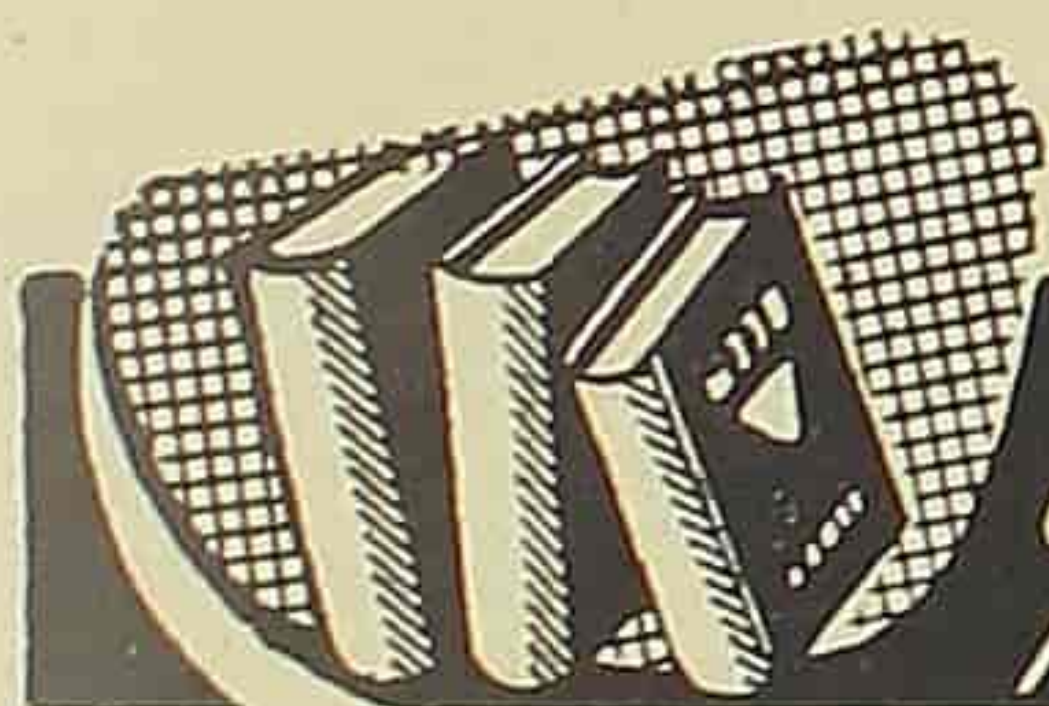
Поводом изложбе, на сенћанској пошти употребљаван је пригодни поштански жиг с непокретним датумом „15. XI. 1959“.

СМОТРА МАРАКА У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ

Подружница Савеза филателиста Србије у Бачкој Паланци приредила је у просторијама тамошње поште, у част 40 годишњице КПЈ и СКОЈ-а и 15-годишњице ослобођења Бачке Паланке, смотру пригодних марака ФНРЈ са темама НОБ-а, Социјалистичке изградње наше земље, Конгреса КПЈ, Маршала Тита, нашег лековитог биља, филателистичке штампе и филателистичког прибора.

Интересовање за ову смотру, прву у Бачкој Паланци, било је веома јако, нарочито међу омладином.

Ова смотра је припремљена захваљујући нарочитом залагању чланова управног одбора Подружнице: Вилике Арт, Бошка Арсенића, Андрије Дургала, Милински Ласла и других.

Филателистичка штампа

„FILATELIJA“, гласило Филат. савеза Хрватске

Бр. 10. — Садржај: — „Филателистички живот у Југославији“. — Д. Брус: „Неми жигови“. — В. Ерцеговић: „Nationaler Verwaltungsausschuss“ и неки опасни фаслификати тог издања“. — Л. Машић: „Осврт на нека од наших последњих издања“. — С. Валдер: „Интересантни документи“. — В. Ерцеговић: „Још једна реткост мостарског издања“. — Д. Брус: „Филателистичка франкатура“. — „Наше марке“ и др.

Бр. 11. — Садржај: А. Турина: „О неким облицима афирмације конструктивне филателије“. — В. Ерцеговић: „Nationaler Verwaltungsausschuss“ и неки опасни фалсификати тог издања“. — С. Банек: „О поштан-

ским жиговима и жигосању поштанских пошљака“. — „Марке Европе“ и др.

„SWITZERLAND CATALOGUE“ за 1960 годину

Ових дана издат је овај каталог швајцарских марака на енглеском језику. Издавач је The Amateur Collector Ltd. 27, Westbury Road, Woodside Park, London, N. 12.

Каталог је израђен врло лепо — на добром папиру, са чистом штампом, а у засебним одељцима тет-беш парови, издања за ваздушну пошту, „Pro iuventute“, службена издања, за Друштво народа, за Међународни биро рада и др.

Врло згодно издање за скупљаче швајцарских марака, нарочито за оне који се служе енглеским језиком.

BOLLAFFI „CATALOGO DEI FRANCO-
BOLLI ITALIANI“. V издање за 1960
годину.

Изашао је из штампе овај каталог у петом издању на задовољство сакупљача италијанских марака, као и марака свих италијанских колонија и окупационих издања, Сан Марина, Ватикана, Трста — Зоне А и В и др.

Каталог је задржао своју лепу опрему из прошлих година, са пуно лепих слика марака. У каталог су унесена сва издања до јесени 1959 године. Ове године каталог има 422 стране (према 402 од прошле године). Уз уобичајене податке о маркама ове године су код сваког издања још унесена и имена уметника, који су израдили слике марака.

Код старијих издања, поред других особености, унесене су и све нијансе боја, које се код марака налазе.

Цене у лирама унесене су, према наводу издавача, према стварној ситуацији на тржишту у времену публикације каталога — у знатном су скоку према ценама у 1959 години. — Промене цена објављују се преко године у месечном часопису „Il Collezionista — Italia Filatelica“.

За сакупљаче италијанских и других напред наведених издања овај каталог може врло добро послужити.

Цена каталога 1500 франц. франака. Може се поручити код издавача: Società culturale opere tipografiche (SCOT). — Via Roma 101. Torino.

180 GODIŠNJICA POŠTE (1779—1959).
— PRVA POKRAJINSKA FILATELISTIČKA IZLOŽBA — SUBOTICA.

За изложбу у Суботици, одржану од 13 — 19 децембра 1959, издата је брошура, коју је уредио Људевит Вујковић-Ламић, у коју су, поред Изложбеног и Радног одбора, унесени поздравни претседнику СФС Др. Ивана Рибара, генер. директора ПТТ Прво-слава Васиљевића и претседнице Кларе Лендваи. У књижици су и чланци: Николе Гулана „Осврт на развој птт веза у Војводини“, инж. Мирка Вернера „Филателија у Војводини“ и Људевита Вујковића „Суботица, најсјевернији град Војводине“, — који ће бити од велике користи филателистима за упознавање историског поштанског и филателистичког развоја Војводине. Књижица има и 14 лепих слика већином знаменитости Суботице.

KATALOG PRVE POKRAJINSKE
FILATELISTIČKE IZLOŽBE
U SUBOTICI

Приређивачи изложбе у Суботици издали су и каталог за ту изложбу, који је уредио Људевит Л. Вујковић. Каталог садржи поред списка чланова почасног, изложбеног,

радног и оцењивачког одбора и правилник о подели изложача и оцењивачког суда, као и списак изложача (81) и излагача (55).

LIPSIA. — PHILATELISTISCHE
SCHRIFTENREIHE. 4. — LUFTPOST
DER DEUTSCHEN DEMOKRATISCHEN
REPUBLIK“ von Heinz Nenner.

У издању Enzyklopädie Leipzig објављена је ова књижица Хајнца Ненера „Ваздушна пошта демократске републике“, на 138 страна, са сликама многих специјалних жигова за ваздушну пошту. Сем објеката ваздушне поште са франкатуром ДДР, овом књижицом су обухваћени и поштански и други жигови од аерофилателистичког интереса, документован је развитак „Луфтханзе“ Немачке демократске републике, као и ваздушни поштански саобраћај поводом лајпцишких сајмова; затим су обухваћене и све ваздушне поште иностраних друштава за ваздушни саобраћај у вези са Немачком демократском републиком. У предговору се каже да издање ове каталогске уређене збирке треба да послужи за задобијање нових приврженика аерофилателије и као потстрек за изградњу интересантних збирки.

LIPSIA. — PHILATELISTISCHE
SCHRIFTENREIHE. 5. — WAS DIE
BRIEFMARKEN DER DDR ERZÄLEN“
von Artur Vogt.

Ова пета свеска ових издања изгледа нам најинтересантнија. У њој писац износи на врло леп и занимљив начин „Шта причају поштанске марке ДДР“. Ова књижица пуна врло интересантних ствари из историје немачког радничког покрета, из филателије и о многим користима од ње, издата је — посвећена десетогодишњици Немачке демократске републике — да послужи врло добро онима који желе да се упознају кроз марке ДДР с историјом радничког покрета и ове немачке републике. Из прегледа садржаја видеће се како је све то концизно, а поткрепљено многим сликама марака, изнесено у овој књижици на 120 страница: Наша ДДР у огледалу поштанских марака. — Немачка од 1806 до 1918 г. — Немачка од 1918 до 1945 г. — Вечити спомен јунацима међународне борбе против фашизма. — Немачка од 1945 до 1949 г. — Наша ДДР. — Наш велики план. — Наука и народно образовање. — Уметност и књижевност у огледалу наших марака. — Народна уметност. — Омладина и спорт на сликама марака. — Равноправност жене остварена у нашој републици. — Јединство социјалистичког логера.

Каталог поштанских марака Уједињене Арапске Републике (Египта, Палестине и Сирије) и Ирака, — издање Е. Н. Moschi. — Један мали, али врло солидно израђен ка-

талог на 48 страна свих марака издатих од постанка У. А. Р. до краја 1959 године, са врло брижљиво израђеним текстом и са врло лепим сликама многих марака. Подељен на издања за Египат, Сирију, Јермен и Ирак. Текст је на енглеском језику.

IN MEMORIA M

РУФИН П. БУКАНОВ, члан Подружнице
„Врачар“

29 децембра 1958 г. умро је Руфин П. Буканов, саветник Савезног секретаријата за послове финансија и дугогодишњи члан Подружнице „Врачар“ у Београду.

Рођен је 21 децембра 1908 у Банатском Аранђелову, где је завршио основну школу. Виши течајни испит положио је 1927 године у Србобрану. Високу школу за светску трговину завршио је у Бечу 1932 године, чију диплому нострафицира 1934 године на Економско-комерцијалној високој школи у Загребу.

Са службом је две године био у родном месту, а 1935 године, после успешно положеног пријемног испита, примљен је у Држ. хипотекарну банку, где убрзо постаје шеф отсека. После Ослобођења био је шеф одељења, односно службе у Државној инвест. банци, у Дирекцији држ. зајмова и активно је учествовао у пословима око I и II народног зајма. Почетком 1953 године постаје

финанс. инспектор НО града Београда, а крајем 1956 године прелази у Савезни финансиски инспекторат и ту, као финансиски саветник, остаје до смрти.

Филателијом је почео да се бави још у нижим разредима гимназије; много ју је волео и остао јој је веран до краја живота. Знао је више страних језика, те је имао много иностраних кореспондената.

Сакупљао је марке како наших, тако и многих страних земаља.

Његови другови и пријатељи филателисти задржаће га у лепој успомени.

Нека је вечан помен Руфину Буканову!

Благоје Петровић

Др. СВЕТОЗАР Ј. СЕМИЗ

2 децембра 1959 изненадна смрт прекинула је живот Др. Светозара Ј. Семиза, примаријуса кожно-венеричне клинике медицинског факултета у Сарајеву.

Смрћу Др. Семиза филателисти Босне и Херцеговине губе једног од виђених чланова, а југословенска филателија губи једно велико и познато име. Слава му!

Др. Б. Н.

ЧИКА ТОША ЈАЊАНИН

Добри, омиљени и поштовани чика Тоша Јањанин, члан подружнице „Врачар“ умро је у дубокој старости 18 децембра 1959 године.

До последњих дана био је ревносан члан подружнице „Врачар“ и као добар филателиста оставио је код чланова подружнице врло лепе успомене.

Слава му!

Д. Ј.

ПОШАЉИТЕ ПРЕТПЛАТУ ЗА 1960 ГОД.

ОБНОВА РАДА ПОДРУЖНИЦЕ У БОРУ

30 септембар 1959 одржана је у Бору оснивачка скупштина подружнице Савеза филателиста Србије.

После претходних радова при отварању скупштине (избора радног претседништва, даписничара, кандидационе комисије и овераче записника) прочитана су правила СФС, која су једногласно прихваћена, а затим је усвојен предлог кандидационе комисије за управу подружнице. После усвајања тога предлога и дискусије о разним предметима у вези са радом подружнице, конституисала се управа:

Управни одбор: претседник Инж. Рајмонд Стојковић, п.-претседник Новица Ђирић, секретар Илија Николић, благајник Бошко Милошевић, чланови управе: Борко Вучковић и Ђорђе Стојаковић.

Надзорни одбор: Мирослав Милић, Матија Дровеник и Аца Пулетић.

Суд части: Инж. Младен Гајић, Др. Милош Холец и Павле Кагадијев.

ПОДРУЖНИЦАМА И ПОВЕРЕНИШТВИМА

Уредништво шаље подружницама и повереништвима по онолико примерака часописа, за колико су редовних чланова платили чланарину. Расподела часописа се врши према списку, који се добије од секретаријата Савеза, састављеном на основи плаћених чланарина.

Ако би подружницама и повереништвима требао сем тога још који примерак (за књижицу, ванредне чланове или омладинце или нечланове), за те морају посебно платити претплатну цену (720 динара годишње) непосредно уредништву на његов рачун код Комуналне банке Београд 101-704-5-289. Ове се уплате морају вршити унапред.

Подружнице и повереништва, која желе да Уредништво шаље часопис за поједине њихове чланове непосредно на њихове адресе, треба да пошаљу за сваки примерак по 4 динара на име поштарине за целу годину. Ако то не учине до краја фебруара, часопис ће се слати подружници одн. повереништву, па нека их они достављају тим својим члановима.

И овом приликом се препоручује подружницама и повереништвима да промене у бројном стању редовних чланова, као и промене адреса, на које треба слати часопис,

достављају непосредно Уредништву на адресу Војводе Драгомира бр. 25.

ИЗ САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Моле се све подружнице:

1) да најкасније до 10 марта доставе Савезу записнике од одржаних редовних годишњих скупштина;

2) да одмах измире заосталу чланарину;

3) да шаљу све уплате за Савез на чек рачун 101-707-3-601.

За марке „Олимпијада у Риму“ и „Фауна IV“ треба уплате на време уплатити. После изласка марака неће се узимати у обзир. — Спискове — бројна стања у вези марака доставити најкасније 20 дана пре изласка марака. За „Олимпијаду“ треба уплатити 375.—, а за „Фауну“ 400.— д.

Све подружнице и повереништва дужне су заменити чланске карте издате до октобра 1959 г.. Замена карата стаје 50 динара по карти.

Чланови, који желе размену с иностранством, дужни су да се региструју код Савеза. Регистрација, укључујући и посебну карту, стаје 150 динара.

На послате изводе рачуна за 1959 г. дужне су подружнице и повереништва да даду своју сагласност или да на њих ставе евентуалне примедбе.

ГОДИШЊА СКУПШТИНА ПОДРУЖНИЦЕ У ПАНЧЕВУ

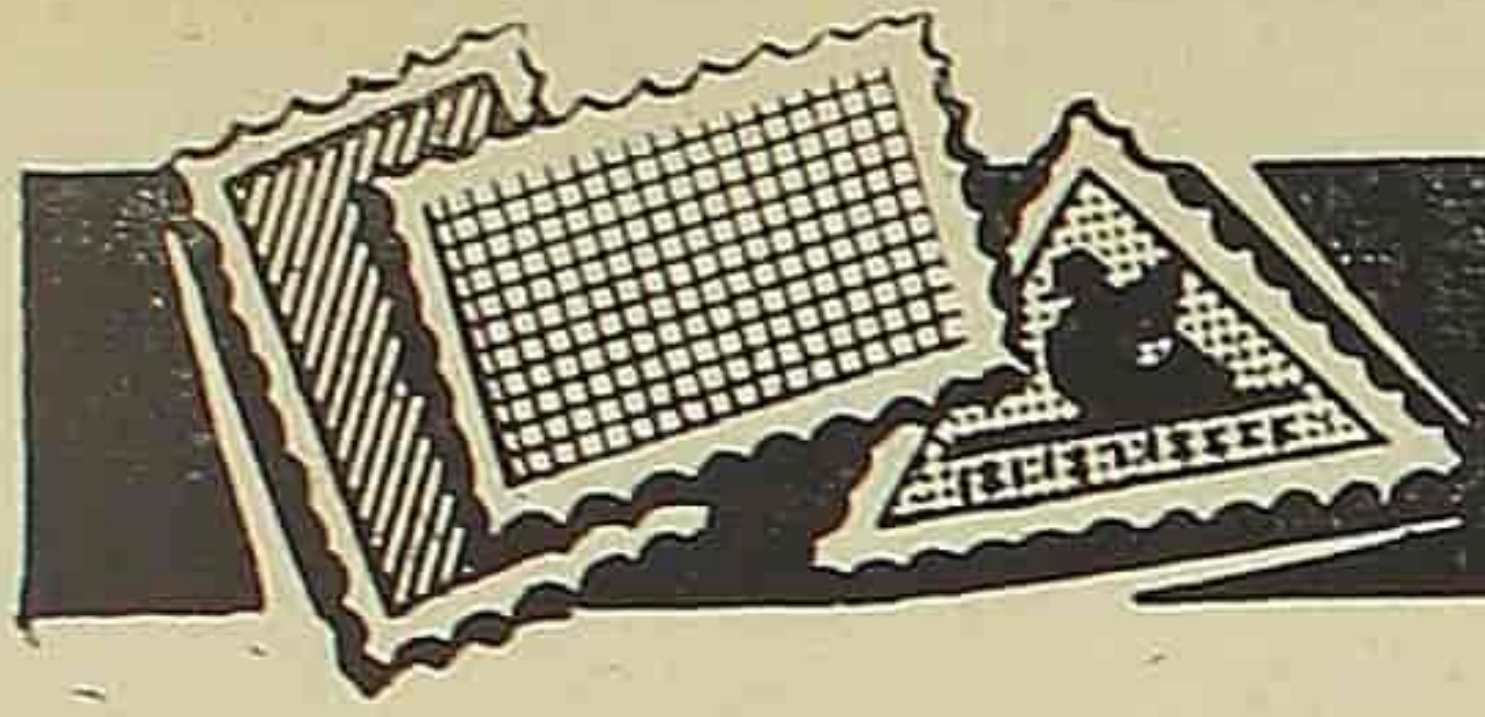
Одржана је 12 децембра 1959. у згради Округног суда. По прочитаном извештају о раду управног одбора у протеклој години и после живе и конструктивне дискусије по овом извештају дата је разрешница старој управи. — На скупштини су донете смернице за будући рад подружнице и предлог о издавању једног часописа за целу Југославију и о набавци марака код „Југофилателије“. — Затим се новоизабрана управа конституисала:

Управни одбор: претседник Тихомир Ђурић, секретар Букур Бранислав, благајник Линчевски Никола, диспечер марака Алексијевић В., библиотекар Варга Август, чланови: Долечек М. и Бистрон Р.

Надзорни одбор: претседник Лукић Живојин, чланови: Петровић Младен и Атанацковић Мих.

Суд части: претседник Халупе Ђура, чланови: Алфелди Стеван и Чивић Ивица.

Адреса подружнице: Тихомир Ђурић, судија окружног суда.

Нове марке

АВГАНИСТАН

1) — X. 1959. — За Дан УН, са сликом коњаника са заставом с амблемом ОУН издате две марке, зупчане и незупчане: 35+15 п. жуто-неранцаста и 165+15 п. светло-зелена.

2) — X. 1959. — За дан Црвеног полумесяца издата једна марка зупчана и незупчана: 25 п. љубичаста и црвена, са сликом прикупљања добровољних прилога.

АЛБАНИЈА

1) 20. XI. 1959. — За албанску спартакијаду: 1.50 л. плаво-љубичаста (кошарка); 2.50 л. смарагдно-зелена (ногOMET); 5 л. јоргованасто црвена (тркач); 11 л. плава (тркачи с буктињом).

2) 5. XII. 1959. — За десетогодишњицу права човека издата једна марка и један блок, обе са вредношћу по 5 л.

АРГЕНТИНА

21. XI. 1959. — За Дан марке: 1 П. плава и сива (репродукција једне марке Буенос-Аиреса из 1859 године са сунцем са филиграмом Р А у основи).

АУСТРИЈА

6. XII. 1959. — Добротворно издање за Дан марке: 2.40 м.+60 гр. црна и плаво-љубичаста (римска кола са запрегом, према једном барелџу).

АФРИКА ЈУЖНА

16. XI. 1959. — За спомен на одлазак јужноафричке антарктичке експедиције: 3 д. зелена и жута, са сликом антарктичког дела земљине кугле.

АФРИКА ЦЕНТРАЛНА — РЕПУБЛИКА

1. XII. 1959. — За прву годишњицу ове републике: 15 фр. мрка и плава; 25 фр. црвено-јоргованаста и ружичаста — обе са сликом претседниа Бартелмија Боганда и заставе у природним бојама — плава, бела, зелена, жута и црвена.

БЕЛГИЈА

1) 1. XII. 1959 — За успомену на стављање у службу авиона на реакцију Boeing 707 од стране компаније Сабена: 6 фр. плава, цинобер и сива, са сликом једног од тих апарата у лету.

2) 5. XII. 1959. — Добротворна серија марака са доплатком за борбу против туберкулозе: 40+10 ц. смеђа, плаво-зелена и црвена (кола за рибу); 1 фр.+50 ц. жуто-маслинаста, зелена и плаво-црна (нека чудовишна животиња); 2 фр.+50 ц. светло-смеђа, пурпурна и жуто-неранцаста (кола с коњском запрегом с карневалским принцом); 2.50+1 фр. јоргованасто-сива, црно-плава и љубичаста (калуђер у карневалу); 3+1 фр. љубичасто-сива,

смеђе-карминаста и жута (дворска будала са мачкама); 6+2 фр. маслинаста, плава и смеђе-црвена (Марија с дететом и Јосиф); 7+3 фр. плава, црно сива и жуто-неранцаста (мадона мира).

БЕЧУАНАЛАНД

21. I. 1960. — За 75 годишњицу протектората издата серија мараа са сликама Викторије и Јелисавете, раздвојених неким пеизажем: 1 д. смеђа и црна; 3 д. јоргованасто-ружичаста и црна; 6 д. плава и црна.

БРАЗИЛИЈА

1) — X. 1959. — За недељу ваздухопловства: 3.30 Ц. ултрамарин (Икарус са раширеним крилима).

2) — X. 1959. — За светски шампионат у једрењу: 6.50 Ц. зелена.

БУГАРСКА

1) — X. 1959. — Спомен издање на 50 годишњицу ногомета у Бугарској: 1.25 л. зелена и жута; 1.25 л. јоргованасто-карминаста и жута, — обе са сликом једног играча пришутању лопте.

2) — X. 1959. — За Међународну недељу писма: 45 ст. жуто-зелена и црна (писмо, поштански рог са земљином куглом); 1.25 л. светло-плава, црна и црвена (голуб мира са писмом).

3) 18. XI. 1959. — За успомену на путовање совјетског премијера Хрушчова у С.А.Д., за ваздушну пошту: 1 л. плава и ружичаста, са сликом на којој су комбиновани статуа слободе у Њујорку и авион претседника Хрушчова; зупчана и незупчана.

4) — XI. 1959. — За 50 годишњицу народне опере: 80 ст. жућкасто-зелена и црна и 1.25 л. црвена и црна, обе са сликом лире.

ВАТИКАН

27. X. 1959. — За ваздушну пошту: 5 л. плаво-љубичаста (обелиск св. Јована Латеранског); 10 л. плаво-зелена (обелиск св. Марије Мађоре); 15 л. љубичасто-смеђа (обелиск св. Петра у Риму); 25 л. црно-маслинаста (обелиск на пијаци Национале); 35 л. љубичасто-плава (обелиск на Шпанској пијаци и црква св. Марије Трините дел Монти); 50 л. жуто-зелена (као 5 л.); 60 л. јоргованасто-пурпурна (као 10 л.); 100 л. плаво-црна (као 15 л.); 200 л. тамно-смеђа (као 25 л.); 500 л. неранцасто-смеђа (као 35 л.).

ВЕНЕЦУЕЛА

— X. 1959. — За стогодишњицу прве венецуелске поштанске марке издато шест марака: 25 ц. жута, са сликом марке од 1/2 реала из 1858 године, једног гласника и портрета Joze Ignacio Pa Castillo; 50 ц. плава, са сликом 1 реала из 1858 године, гласника на коњу и портрета Jacinto Gutierrez; 1 Б. црвена, са сликом 2 реала из 1858 године, авиона и портрета Miguel Herrera.

ВИЈЕТНАМ СЕВ.

1. X. 1959. — За десетогодишњицу кинеске народне републике: 12 ксу црвена, жута и зелена, са сликом два црвена ваздушна балона са националним заставама Кине и Вијетнама, са балонском корпом пуном белог цвећа и са сликом голуба мира на корпи балона.

ГАБОН

28. XI. 1959. — За годишњицу прокламације републике Габон: 15 фр. тамно-сива и смеђа и 25 фр. смеђе-љубичаста, — обе са сликом првог министра Леона Мба.

ГАНА

1) 16. X. 1959. — Серија марака за ваздушну пошту, са сликом два голуба са писмом и маслиновом гранчицом у кљуновима: 40 фр. плава, 50 фр. зелена, 100 фр. црвено-смеђа, 200 фр. цинобер и 500 фр. неранцаста.

2) 10. XII. 1959. — Једна серија марака у вези са Старатељским саветом ОУН: 3 д. пурпурна (застава Гане и свирач у там-там); 6 д. зелено-плава (застава Гане и симбол ОУН); 1 ш. 3 д. светло-плава и пурпурна (застава Гане пред амблемом ОУН); 2 ш 6 д. плава (амблем ОУН и тотем, — све на црној основи.

ГВАТЕМАЛА

1) 12. IX. 1959. — Спомен марка у част Паоло Ерникеза де Ривера: 4 ц. плава и бронзана.

2) —. XI. 1959. — Марка из 1951 године с претиском AEREO и BELICE ES NUESTRO: 5 ц. плава и смеђа.

ГВИНЕЈА

1) —. —. 1959. — Серија редовних марака: 1 фр., 2 фр. зелена и 3 фр. смеђа — све три са сликом гвинејске обале и светионика; 5 фр. плаво-сива (обала са две палме и чамац са једрилом); 10 фр. јоргованасто-црвена (обала са палмама и урођеници са чамцем); 15 фр. сепија (слонова глава); 20 фр. јоргованасто-црвена (урођеник и запаљена буктиња); 25 фр. смеђе-црвена (слон).

2) 16. X. 1959. — Серија марака за ваздушну пошту, са сликом два голуба са писмом и маслиновом гранчицом у кљуновима: 40 фр. плава, 50 фр. зелена, 100 фр. црвено-смеђа, 200 фр. цинобер и 500 фр. неранцаста.

3) —. —. 1959. — Серија порто марака са сликом главе једне урођенице: 1 фр. зелена, 2 фр. црвена, 3 фр. смеђа, 5 фр. плава 10 фр. неранцаста и 20 фр. љубичаста.

ГВИНЕЈА ШП.

23. XI. 1959. — За Дан марке издате три спортске марке са доплатком: 10+5 ц. ружичаста (млади урођеник на велосипеду); 20+5 ц. зелена (двојица бициклиста); 50+20 ц. сиво маслинатаста (приспеће победника).

ГОРЊА ВОЛТА

1. XII. 1959. — За прву годишњицу републике: 25 фр. тамно-сива, црвена и ружичаста, са сликом председника Ouezzin Coulibaly.

ЕГИПАТ

1) 29. X. 1959. — Две вредности из серије за редовну пошту са ознакама УАР (без ЕGYPT): 30 м. сепија (житни клас); 55 м. смарагдна (житни клас и цвет памука).

2) 18. XI. 1959. — За стогодишњицу каирског музеја: 10 м. смеђе-маслинаста, са сликом музејске зграде.

3) 22. XII. 1959. — Једна марка од 10 м. црвено-смеђа са сликом споменика у Нубији, издата у част Унеска.

ИЗРАЕЛ

6. I. 1959. — Нова серија редовних марака са сликама старог јеврејског новца, са ознакама нове израелске монете у агоротима (=10 досадашњих прутота) у црној боји преко слике старог новца: 0,01 смеђа и ружичаста; 0,03 црвена и ружичаста; 0,05 сива и ружичаста; 0,06 зелена и азурна; 0,08 црвено-јоргованаста и азурна; 0,12 плава и азурна; 0,18 неранцаста; 0,25 затворено-плава; 0,30 црвена; 0,50 јоргованасто-ружичаста.

ИНДИЈА

14. XI. 1959. — За Дечије дане: 0.15 нп. маслинаста са сликом два детета пред дечјим обдаништем.

ИНДИЈА ПОРТ.

3. XII. 1959. — Серија марака за редовну употребу с ознаком цена у португалској монети; свака марка има слику лица и наличја новца од времена владе Дон Мануела I: 5 ц. златна и азурна; 10 ц. златна и смеђа; 15 ц. сребрнаста и зелена; 30 ц. сребрнаста и црвена; 40 ц. сребрнаста и жута; 50 ц. сребрнаста и љубичаста; 60 ц. сребрнаста и зеленкасто-жута; 80 ц. сребрнаста и азурна; 1 Е. калајна и неранцаста; 1.50 Е. сребрнаста и тиркизна; 2 Е. Златна и плава; 2.50 Е. златна и сиво-жута; 3 Е. сребрнаста и жута; 4 Е. сребрнаста и ружичаста; 4.40 Е. бакарна и жута; 5 Е. сребрнаста и сиво-љубичаста; 10 Е. сребрнаста и жута; 20 Е. сребрнаста и смеђа; 30 Е. бакарна и зелена; 50 Е. сребрнаста и сива.

ИНДОНЕЗИЈА

26. X. 1959. — За XI конференцију плана Коломбо у Џакарти: 15 с. зелена и црна; 20 с. неранцаста и црна (зупчаник); 50 с. црвена и црна (као 15 с.); 75 с. тиркизна и црна (као 20 с.); 1.15 Р. гранатна и црна (авион, воз, брод и камион).

ИРАН

1) —. X. 1959. — За шампионат у борењу у Техерану: 6 Р. плава, црвена, зелена, црна и неранцаста.

2) 24. X. 1959. — За Дан УН: 6 Р. смеђа, црвена и жуто-маслинаста.

3) — X. 1959. — За успомену на посету председника Пакистана, генерала Ајуб Кана: 6 Р. смеђа, црвена и зелена, са сликама шаха и његовог госта под њиховим заставама.

4) — X. 1959. — За 40 годишњицу Међународне организације рада: 1 Р. плава и азурна; 5 Р. смеђа и светло-смеђа.

ИСЛАНД

25. XI. 1959. — Четири вредности за редовне потребе: 25 аур. плава (риба семга); 90 а. црна и смеђа (ајдерска патка); 2 Кр. црна и зелена (као 90 а.); 5 Кр. зелена (као 25 а.).

ИФНИ

23. XI. 1959. — За Дан марке серија посвећена бициклизму са доплатком: 10+5 ц. смеђе-црвена (футбалер); 20+5 ц. сиво-зелена (два футбалера); 50+20 ц. маслинаста (бацање копља).

ЈАПАН

1) 27. X. 1959. — За стогодишњицу смрти Шоина Јошиде: 10 јена сепија, са сликом отворене књиге, на чијај је једној страни портрет Ш. Јошиде, а на другој амблем.

2) 2. XI. 1959. — Поводом XV заседања ГАТТ: 10 јена са сликом земљине кугле и амблема ГАТТ.

КИНА

13. X. 1959. — За десетогодишњицу кинеских пионира: 4 ф. црвена, жута и црна (амблем пионира); 4 ф. плава и црвена (пионир трубач); 8 ф. смеђа и црвена (пионирка — ученица); 8 ф. плава и црвена (пионирка и кишомер); 8 ф. зелена и црвена (пионир сади дрво); 8 ф. гранатна и црвена (пионирка на клизању на леду).

КОНГО РЕПУБЛИКА

28. XI. 1959. — За прву годишњицу републике Конго: 25 фр. смеђе-црвена (жена црначке расе с венцем око главе, симбол рођења нове државе).

КУБА

1) 17. X. 1959. — Марка из серије за ваздушну пошту из 1956 године са сликом птице од 1 П. у зелено-жутој боји наместо до сада у плавој с претиском „CONVENCION ASTA OCTUBRE 17 1959“ и нове вредности 12 ц. у плавој боји.

2) 3. XI. 1959. — За музички фестивал издате две марке: а) за обичну пошту (Тереза Гарчија Монтес, оснивачица музичког друштва); — б) за ваздушну пошту: 12 ц. зелена (Фондација музичких уметности, основана 1918 године).

ЛИБЕРИЈА

20. XI. 1959. — За 150 годишњицу рођења Линколна: а) за обичну пошту 10 ц. плава и црна; 15 ц. неранцаста и црна; — б) за ваздушну пошту: 25 ц. зелена и црна; — в) блок од марака ове серије.

ЛИХТЕНШТАЈН

2. XII. 1959. — Божићна серија: 5 рп. црно-зелена (звоник парохиске цркве у Бендеру);

60 рп. смеђе-маслинаста (пластика на звону); 1 фр. пурпурна (пластика на торњу св Луција).

ЛУКСЕМБУРГ

2. XII. 1959. — Добротворна серија с доплатком: луксембуршки кантонски грбови, вишебојне: 30+10 ц. (Клерво); 1 фр.+25 ц. (Ремих); 1.50 фр.+25 ц. (Вилц); 2.50 фр.+50 ц. (Клерво); 50 фр.+50 ц. (Ремих); 8.50+4.60 ц. (Вилц).

МАЂАРСКА

1) 14. XI. 1959. — За изложбу совјетских марака у Будимпешти: 20 ф. опекаста и жуто-маслинаста (сусрет Лењина и Самуелија); 40 ф. смеђа, јоргованасто-ружичаста и жуто-маслинаста а плавој основи (Пушкин); 60 ф. плава и жута (Мајаковски); 1 фт. тиркизна, ружичаста и маслинаста (мађарско-совјетска алегорија мира); — издате су зупчане и незупчане.

2) 20. XI. 1959. — Серија лептира у природним бојама на једнобојној основи, из које се издваја по један бео цвет: а) за обичну пошту: 20 ф. црна, жута, плава на зелено-жутој основи; 30 ф. смеђе-јоргованаста, црвена и црна на плавој основи; 40 ф. плава на смеђе-неранцастој основи; 60 ф. љубичаста, јоргованаста и црвено-смеђа на окерастој основи; — б) за ваздушну пошту: 1 Фт. црвена и црна на зелено-плавој основи, 2 Фт. љубичасто-смеђа, неранцаста и црвена на љубичастој основи; 3 Фт. црна, неранцаста и смеђа на смарагној основи. — Имена лептира на латинском језику.

3) 30. XI. 1959. — Спомен издање за VII конгрес мађарске социјалистичке радничке партије: 6 ф. неранцасто-смеђа, црвена, зелена (човек с развијеном заставом) и 1 Фт. смеђе-карминаста, црвена и зелена (развијена застава с натписом).

МАЛИ

11. XII. 1959. — За 300 годишњицу Сен-Луја Сенегалског: 85 фр. смеђа, зелена и мрка.

МАРОКО

17. XI. 1959. — За Дечију недељу издате су три марке са сликом мале принцезе Лала Амина: 15 фр. шкриљасто-плава, 25 фр. зелена и 45 фр. јоргованасто-ружичаста.

НЕМАЧКА ИСТ.

29. XI. 1959. — Дивље животиње у вишебојној штампи: 5 пф. веверице, 10 пф. зечеви, 20 пф. срне, 25 пф. јелени и 40 пф. рисови

НОРВЕШКА

— XI. 1959. — Допунске вредности серије франко марака: 50 о. окерасто-смеђа; 90 о. црвено-неранцаста.

ОБАЛА СЛОНОВАЧЕ

4. XII. 1959. — За прву годишњицу републике: 25 фр. смеђа (слика председника Nouphonet-Boigny).

О.У.Н.

10. XII. 1959. — Две вредности поводом „Међународне године избеглица“, са сликом две руке које заштићавају једног избеглицу, све у венцу: 4 ц. црвена са маслинасто-

златним текстом и 8 ц. плава са маслинасто-златним текстом.

ПАКИСТАН

19. XI. 1959. — За стогодишњицу идеје о установљењу Црвеног крста, са сликом једног крста и једног полумесеца: 2 а. зелено-маслинаста и 10 а. плава.

ПАНАМА

— X. 1959. — За III панамериканске игре у Чикагу: а) за обичну пошту: 1 ц. сива и зелена (ногомет); 3 ц. тиркизна и неранцаста (пливање); 20 ц. зелено-жута и неранцаста (трка с препонама); — б) за ваздушну пошту: 5 ц. црна и неранцаста (боксовање); 10 ц. сива и неранцаста (рукомет); 50 ц. ултрамарин и неранцаста (баскет-бол).

ПАРАГУАЈ

24. X. 1959. — За дан УН, за ваздушну пошту: 12.45 Г. плава и неранцаста (карта Парагуаја и амблем УН).

ПОЉСКА

1) 7. XI. 1959. — Серија марака у вези са освајањем космоса: 40 гр. тиркизна и црна (спутњик III, земљин сателит, лансиран 4. X. 1957); 60 гр. гранатна и црна (ракета лансирана 2. I. 1959); 2.50 Зл. зелено-црна-смарагдна и зелено-жута (веза с месецом помоћу луника II 13 септембра 1959). Издате су зупчане и незупчане.

2) 14. XI. 1959. — „Хиљаду школа за хиљадугодишњицу Пољске”: 40 гр. зелена и смеђа (израда домаћих задатака); 60 гр. плава и црвена (ђаци на путу за школу).

РУМУНИЈА

1) 25. X. 1959. — Поводом пуштања у погон совјетског атомског ледоломца: 1.75 л. плаво-љубичаста (атомски ледоломац).

2) 15. XI. 1959. — За Дан поштанске марке; марка с привеском: 1.60 л. (+ 40 б.) љубичасто-плава, са сликом албума за марке, лупе и буктиње.

3) 26. XI. 1959. — За стогодишњицу универзитета Ал. И. Кузе у Јашу: 55 б. јоргованасто-смеђа (универзитетска зграда).

САХАРА ШП.

23. XI. 1959. — За Дан марке: 10 + 5 ц. црвена и смеђа (арапски писмоноша пред поштом); 20 + 5 ц. зелена и смеђа (арапски писмоноша); 50 + 20 ц. сиво-жута и црна (поштар на камили).

СИРИЈА

1) — XI. 1959. — За индустриски и пољопривредни сајам у Алепу: 35 П. сиво-љубичаста, плава и неранцаста (амблем житни клас и памуков цвет у зупчанику).

2) — XI. 1959. — За Дечији дан, за ваздушну пошту: 25 П. плава, црвена и сиво-црвена.

СССР

1) 1. XI. 1959. — Још две марке за успомену постигнућа са Луником II: 40 к. азурна, ултрамарин, црвена и смеђа (месец и земља украшени заставама са српом и чекићем); 40 к. црна, ружичаста и црвена (диаграм путања Луника II).

2) 9. XI. 1959. — Две марке у почаст мађарске народне републике: 20 к. сиво-зелена и маслинаста (Петефи); 40 к. смеђа, жута, јоргованаста (споменик ослобођења у Будимпешти, с изгледом Дунава и вароши у позадини).

3) 12. XI. 1959. — Једна марка са сликом Манолиса Глезоса, грчког комунистичког новинара и са Акрополом у позадини: 40 к. плава и смеђа.

СУРИНАМ

15. X. 1959. — Четири вредности с портретом краљице Јулијане: 1 Т. естењаста, 1.50 Т. смеђа, 2.50 Т. црвена и 5 Т. плава.

ТАЈЛАНД

1) 15. X. 1959. — Серија марака „Игре пакта југоисточне Азије”, које су се обавиле у Бангкоку: 10 ст. неранцаста (улаз у стадион); 2 5ст. гранатна (петоспратни декоративни сунцобрани); 1.25 Б. зелена (стрелац); 2 Б. плава (пагода).

2) 24. X. 1959. — За Дан УН издата у плавој боји преиначена марка из 1957 године у маслинастој и 1958 године у неранцастој боји.

ТУРСКА

1) 2. XI. 1959. — Сlike предела у Турској: а) малог формата: 5 к. плаво-љубичаста (Каракоз); 5 к. смарагдно-зелена (Карс); 5 к. карминаста (Кастамону); 5 к. тамно-зелена (Кајзери); 5 к. смеђа (Киркларели); 5 к. црвено-неранцаста (Киршехир); 5 к. љубичасто-плава (Конија); 5 к. плаво-љубичаста (Кутахија); 5 к. зеленкасто-плава (Измит); 5 к. неранцасто-смеђа (Малатија); — б) већег формата: 20 к. смарагдно-зелена (Карс); 20 к. карминаста (Кастамону); 20 к. тамно-зелена (Кајзери); 20 к. смеђа (Киркларели); 20 к. црвено-неранцаста (Киршехир); 20 к. љубичасто-плава (Конија); 20 к. плаво-љубичаста (Кутахија); 20 к. зеленкасто-плава (Измит); 20 к. неранцасто-смеђа (Малатија).

2) 10. XI. 1959. — Марка високе вредности са сликом Ататурка: а) за редовне потребе: 500 к. ултрамарин; — б) блок, величине 53×74 мм, са промењеном бојом марке: 500 к. цинобер.

3) 4. XII. 1959. — За стогодишњицу факултета за политичке науке: 40 к. црвено-смеђа и плава и 40 к. жуто-зелена и маслинасто-смеђа, — обе са сликом зграде; 1 Л. плаво-љубичаста, смеђа и тамно-плаво-љубичаста.

ФИНСКА

19. XII. 1959. — За стогодишњицу либерализације трговине у земљи: 30 Мк. са сликом петролејске лампе са годинама 1859 и 1959.

ФОРМОЗА

1) 5. XI. 1959. — Трећи део серије генерала Тур Шу Кванга: 0.50 Д. зелена и 2.80 Д. ружичаста.

2) 12. XI. 1959. — Две вредности са сликом Дома наука у Таипеу, вишебојне: 0.40 Д. и 3 Д.

ФРАНЦУСКА

7. XII. 1959. — Добротворно издање са доплатком за Црв. крст: 20+10 фр. смеђе-љубичаста, црна и црвена (Abbé de l'Épée); 25 + 10 фр. црна плава и црвена (Valentin Haüy).

ФРАНЦУСКЕ АНТАРКТИЧКЕ ОБЛАСТИ

1) —. —. 1959. — Франко марке: 30 ц. плава, смеђа и зелена (албатрос); 40 ц. смеђе-јоргованаста, плаво-зелена и црна (птице скуас); 12 фр. плава и црна (коморан); 20 фр. плава и жута (грб).

2) —. —. 1959. — Марка за ваздушну пошту: 200 фр. смеђе-црвена, плава и црна (албатрос у лету).

ХАИТИ

1) —. X. 1959. — За борбу против аналфабетизма издате су марке за обавезну употребу: а) за обичну пошту: 5 ц. црна, 5 ц. зелена и 10 ц. црвена; — б) за ваздушну пошту: 5 ц. жута, 10 ц. плава и 10 ц. ружичасто-смеђа.

2) 28. XII. 1959. — Тривредности серије за редовну употребу са сликом Др. Дивалијеа с претиском HOMMAGE A L'UNICEF и доплата „+ 50“: а) за обичну пошту: + 50 на 1 Т. црна и црвена; — б) за ваздушну пошту: + 50 на 2 Т. црна и ружичасто-јоргованаста; + 50 на 2.50 Т. црна и окераста.

ЧАД

28. XI. 1959. — Издате две марке: једна од 15 фр. плава, смеђе-црвена и зелена за успомену на рођење републике Чад, друга од 25 фр. црна, гранатна и сива за афирмацију солидарности заједнице.

ЧЕХОСЛОВАЧКА

1) 16. XI. 1959. — Серија марака са сликама птица, вишебојне: 20 х. црна, смеђа,

плава и црвена (детлић); 30 х. зелена, плава и жута (плава сеница); 40 х. црна, сиво-плава, смеђа и рђаста (пузавац); 50 х. жута, неранцаста, смеђа и смеђе-црна (срнадига); 80 х. црна, рђаста црвена и жута (чешљугар); 1 К. црна, сиво-плава и црвена (зимовка); 1.20 К. смеђа, плава, зелена и опекаста (мартин риболовац).

2) 7. XII. 1959. — Серија „Проналазачи радија“, најпризнатији у свету: 25 х. црна и црвена (Никола Тесла); 30 х. црна и смеђа (А. С. Попов); 35 х. црна и љубичаста (Едуард Брандл); 60 х. црна и плава (Г. Маркони); 1 К. црна и зелена (Х. Херц); 2 К. црна и жута (Е. Х. Армстронг).

ШВАЈЦАРСКА

24. X. 1959. — Поводом Дана УН издате су три марке: 20 р. карминаста и 30 р. неранцасто-црвена са сликом „едне пластике у згради УН у Женеви и 50 р. плава са сликом амблема УН.

ШВЕДСКА

10. XII. 1959. — За стогодишњицу рођења Св. Архенијуса, физичара и хемичара, издате две марке с његовом сликом: 15 о. карминасто-смеђа и 1.70 Кр. љубичасто-ултрамарин.

ШПАНИЈА

16. XI. 1959. — Три марке за успомену на 50 годишњицу инсталације францишканаца у манастиру Гваделуп: 15 ц. смеђа (манастир и двориште); 80 ц. зелено-сива (спољни изглед манастира); 1 П. црвена (главни улаз).

ОГЛАСИ

Miroslav Chojecki, Warszawa 12. Ul. Dabowskiego 75 m. 133. — Poljska — traži razmenjivača; nudi poljske marke za jugoslovenske. Kor. nemački.

Tražim razmenu noviteta u kompletnim novim serijama celog sveta. Koresp. nemački i engleski

RICHTER, BOX,
Fortitude Valley — Australia.

Tražim avionsku celinu koverat-pismo iz 1948 i avionske celine Trsta.

ERDELYI ISTVAN
Senta — Trg Mira 4.

Позивају се сабирачи металног и папирног новца, медаља и плакета да приступе и постану чланови Српског нумизматичког друштва у Београду.

Друштвени састанци уторником од 18 до 20 часова у соби бр. 34 на 4 спрату СРЕМСКА ул. 6 Поштан. фах 702.

IZ ZBIRKE MARAKA

stare i nove Jugoslavije, VUJNA, i ostalih zemalja Evrope prodajem pojedine serije osobito UPU, sport i dr. — Pošaljite manko-listu.

IVAN OZVALD
PREVALJE, Slovenija.

Tražim partnera za razmenu motivnskih maraka, kao i omladinsku razmenu za mnoge učenike. Kor. nemački, franc., engl., ruski.

BEREZNICKI. Sokolowsko, pow.
WALBUZYCH. — Polska.

Tražim čiste i žigovane serije sa svih područja Jugoslavije, takođe i staru i novu Austriju, Nemačku, Švajcarsku, Vatikan i serije sporta i cvijeća prekomorskih zemalja.

V. ŠTIGLIĆ
Dugaresa — Hrvatska.

Tražim marke jugoslovenske flore i faune čiste i žigosane u serijama. Dajem iste marke Kanade i SAD. Kor. srpski.

ANATOL GAR
395. Markham St.
Toronto 4. — Canada.

Непоништене марке са цвећем целог света а нарочито колонијалних земаља купујем по манко листи. На сваку понуду одговарам одмах.

БОРА МИЛЕТИЋ
Алексинач (болница)

Непоништене марке локалних издања (Међумурје, Прелог, Прекомурје, Белтинци и Барања) требама у више примерака. На сваку понуду одмах одговарам.

БОРА МИЛЕТИЋ
Алексинач (болница)

Join HOBBY CLUB OF EUROPE. All hobbies represented. This is your opportunity to meet collectors of all kinds. Write to: Joseph Detroch, Dijk II bis Annastrand, ANTWERPEN, Belgium.

EXCHANGE of all Fiscal-revenue stamps wanted with collectors whole world. Also literature, catalogue, books or articles. Address: Dimitrije B. Spajić, 12 Rue Lomina, BELGRADE (3), Yugoslavia.

„THE AMERICAN REVENUER” je jedini mesečni stručni list u svetu za fiskalne marke svih zemalja. List je organ društva „The American Revenue Association”, koje broji 700 članova. Tražite prospekte od: John B. Manion, 1240 5th Avenue, POMONA, California, U.S.A.

TAKSENE MARKE, etikete sa žižica i druge svih vrsta, kupujem ili menjam za poštanske marke.

FISCAL stamps and matchboxlabels exchange with collectors whole world. Adresa — Address: Juraj Vuksinić, Titov trg 1, HRV. KARLOVAC (Yugoslavia).

TAKSENE MARKE, etikete sa žižica i druge Hercegovine, sva okupaciona izdanja, STT „B” i sva samoupravna izdanja (oblasti, okruzi, banovine, srezovi, gradovi i opštine) KUPUJEM ili menjam za poštanske marke. Ponude na adresu: Dimitrije B. Spajić, 12 ul. Lomina, BEOGRAD (3).

„FISCALIST”, „PHILLUMENIST”, „NUMISMATIST” su adresari koje donosi list „Relations et Amitiés” koji izlazi neprekidno već 35 godina. Pišite na adresu: J. G. Borremans, 98 Digue de Mer, OSTENDE, Belgique.

EXCHANGE of the Banknotes of all countries of the world. I am offering for exchange the russian Banknotes. Corresp. in english, french, spanish and german. Address. Anatoly W. Tunkel, Central Post Office, P. O. Box 1021, MOSCOW, USSR, Russia.

PAPER MANEY of the Yugoslavian States exchange with collectors whole world. GELDSCHNEINE der Jugoslavischen Staaten tausche mit Sammlern aller Welt. Address-Adresse: Dimitrije B. Spajić, 12 Rue Lomina, BELGRADE (3), Yugoslavia.

PAPER MONEY exchange with collectors whole world. — NOVČANICE, van tečaja, naše i strane, samo u dobrom stanju, kupujem i menjam za poštanske marke. Adresa-Address: Juraj Vuksinić, Titov trg 1, HRV. KARLOVAC (Yugoslavia).

NOVČANICE Srbije, Crne Gore, SHS, b. Krajevine Jugoslavije i drugi bolji materijal svih zemalja KUPUJEM ili menjam za poštanske marke i drugo. Ponude na adresu: Dimitrije B. Spajić, 12 ul. Lomina, BEOGRAD (3).

Wird Mitglieder von HOBBY CLUB OF EUROPE. Alle Hobbies vertreten. Eine einzige Gelegenheit in Verbindung zu treten mit Sammler aller Art. Schreiben Sie an: Joseph Detroch, Dijk II bis Annastrand, ANTWERPEN, Belgium.

MATCHBOXLABELS, postage stamps 100:100 diff., chess literature — ETIKETE sa žižica, poštanske marke 100:100 raznih, šahovska literatura. Address — adresa: Jerzy Kazak, ul. Kamienna 18, m. 8, LEGNICA, Poland.

I GIVE: stamps, postcards, matchboxlabels, matchbooklets (matchcovers), or anything you need. — I WANT: matchbooklets (matchcovers) from USSR, Poland, Hungary, Czechoslovakia, China, Turkey, Egypt, France, Spain, Switzerland, Yugoslavia and all eastern countries. JOSEPH DETROCH, Dijk, II bis St. Annastrand, ANTWERPEN, Belgium.

ETIQUETTES D'ALLUMETTES yougoslaves en échange de timbres poste neufs en séries complètes. Renseignement sur demande. — Dimitrije B. Spajić, 12 Rue Lomina, BELGRADE (3), Yugoslavia.

Kupujem stare razglednice — dopisne karte sa slikama gradova u Srbiji. Dajem marke u zamenu. Dimitrije Janićijević, Beograd — Vojislava Ilića 32.

CENE OGLASA:

Cela strana	10.000.— dinara
Pola strane	6.000.— dinara
Četvrtina strane	3.500.— dinara
Osmina strane	2.000.— dinara
Šesnaestina strane	1.000.— dinara

ANNONCES:

MALI OGLASI: Svaki započeti red 20 dinara.
Najmanje 100 dinara

ПОГОН ПОКРАЈИНСКОГ ПОСЛОВНОГ САВЕЗА ЗА
МЕХАНИЗАЦИЈУ И ХЕМИЗАЦИЈУ ПОЉОПРИВРЕДЕ

Механизаација
и рез. делова 51-833
Хемизације 33-19
Железничка бр. 29

„АГРОВОЈВОДИНА“
Н О В И С А Д

СНАБДЕВА ПОЉОПРИВРЕДУ СА:

ТРАКТОРИМА
КОМБАЈНИМА
СВИМ ОСТАЛИМ ПОЉОПРИВ. МАШИНАМА
ЦИСТЕРНЕ И СКЛАДИШТА ЗА ГОРИВА
УРЕЂАЈЕ ЗА НАВОДЊАВАЊЕ
МЛЕКАРСКОМ ОПРЕМОМ
АПАРАТИ ЗА ВЕШТАЧКУ МУЖУ КРАВА
КОШЕВИ ЗА КУКУРУЗ И МОТАЖНИ
МАГАЦИНИ
РАДИОНИЦЕ И ПРЕДМЕШАОНЕ СТОЧ. ХРАНЕ
РАСХЛАДНИ УРЕЂАЈИ
ОПРЕМА ЗА ПОДРУМАРСІВО И ВІНОГРАД.
ВЕШТАЧКИМ ЂУБРІВІМА
СРЕДСТВІМА ЗА ЗАШТИТУ БІЉА
ТРАКТОРСКИМ ГУМАМА
МАНИЛОМ И РАФИЈОМ
ОСТАЛИМ ТЕХНИЧКИМ МАТЕРИЈАЛОМ

A
L
B
U
S

DOMAČI

DETERGENT

●

PRAŠÁK ZA PRANJE
PERE BEZ SAPUNA

●

GARANTOVANO BEZ HLORA
JAMČIMO ZA NEŠKODLJIVOST